

رویا

فاطمه یزدانی

هرگونه استفاده از جلد و متن کتاب (اعم از: زیراکس، بازنویسی، ضبط کامپیوتری، تهیه (CD بدون اجازه کتبی ناشر و مؤلف ممنوع است. متخلفان بهموجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

سرشناسه	: بیزدانی، فاطمه
عنوان و نام پدیدآور	: رویا / فاطمه بیزدانی
مشخصات نشر	: تهران: شر ماهین، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهري	: ۵۵ ص.
شابک	: ۹۷۸ - ۴ - ۸ - ۶۰۰ - ۹۸۰۷۲ - ۴
وضعیت فهرستنوسی	: فیبا.
موضوع	: داستان‌های فارسی - - قرن ۱۴
ردیبندی کنگره	: PIR ۱۳۹۷
ردیبندی دیوی	: ۸۳/۶۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۵۵۰۷۱۳

نشر ماهین: انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان روانمهر غربی، شماره ۱۳۶

تلفن: ۶۶۴۹۱۲۹۵ - ۶۶۴۹۱۸۷۶

رویا

فاطمه بیزدانی

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۷

ویراستار: مرضیه کاوه

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

نمونه خوان: آزیتا حسن نوری

لیتوگرافی: اردلان

چاپ: غزال

صحافی: تیرگان

حق چاپ محفوظ

ISBN 978-600-98072-8-4

تقدیم به مادرم که طلاست
و هرچه هست و نیست، از اوست.

فصل اول

رؤیا بهار می‌آورد و خیال، سردی زمستان. رؤیاهای را باید میان گرمای آغوش
به هم متصل کرد. رؤیا آدمی را درون حفره‌ای می‌اندازد که صدایش می‌زنند
عشق!

خانم سعیدی جلوی در اتاق ایستاده و هوارهوار می‌کند. هرچه دستش را
می‌کشم که باید داخل و بیش از این آبروریزی راه نیندازد، فایده ندارد. صدایش
را در سرش انداخته که:

- اگه بچه‌های من مریض بشن چی؟ اگه ایدز بگیرن، مقصو تویی. اصلاً
مقصر خودمم که دلم برای آدمای پاپتی‌ای مثل تو و امثال تو سوخته...
گردنم را کج کردهام و با التماس در چشم‌هایش خیره شدهام شاید کوتاه بیاید
ولی مگر ولکن ماجراست؟ در دل هزار بار به مامان طلا نفرین می‌فرستم که با
این ندانمکاری‌هایش هر روز بیشتر مرا تحت فشار می‌گذارد.
- خانم سعیدی، به جان مادرم اشتباه شده. به خدا این بندۀ خدا خانم تمیزیه،
من نمی‌دونم...

دوباره هوار می‌کشد و به تعداد آدم‌هایی که جلوی در ایستاده‌اند و به معركه
نگاه می‌کنند، اضافه می‌کند.

- پس این ته‌سیگاری که وسط باقالیای منه، مال کیه؟ اصلاً خاک تو سر
خودم که به خاطر صواب از آدم‌ای دگوری چیز میز می‌گیرم!
دیگر شورش را درآورده و دست جایی گذاشته که منطقه‌ی منوعه‌ی زندگی
من است. منظورش از آدم‌های دگوری، مامان طلا و نیره‌ی بیچاره است و خدا
خودش می‌داند نیره خط قرمز داشته‌هایم است. مثل خود بی وجودش صدایم را
بلند می‌کنم و هرچه دلخوری تا به حال از او داشته‌ام، خالی می‌کنم. اصلاً شانس
نداشته‌ی من است که ته‌سیگار مامان طلا باید وسط باقالی‌های همین زن بیفتند!
- هی من هیچ‌چی نمی‌گم، تو صدات و بلندتر می‌کنیا. بہت می‌گم طرف آدم
تر و تمیزیه، هی برای من از ایدز و هپاتیت می‌گی؟ بدبخت، تو خیلی تر و

تمیزی، اون موهای کوفتیت و جمع کن که هر بار یه غذایی می‌آری، ملت پشت سرت همه‌ش و حواله‌ی سطل آشغال نکن!

چشم‌هایش را بیشتر از قبل براق می‌کند و عین کسی که خرمتش در آتش بسوژد، فریاد می‌کشد:

- وای، وای! ببینید دختره‌ی غربتی دو روز نیومده داره به من چی می‌گه!
اصلاً تقصیر این شرکت کوفتیه که هرکس و ناکسی رو راه می‌ده! من و چه به این آدم! والا شوهرم حق داره می‌گه حیف توئه که بری با یه مشت زبون‌نفهم بی‌کلاس سر و کله بزنی! بدیخت بیچاره، فکر کردی مانمی‌دونیم خودت و کس و کارت این باقالیا رو پاک می‌کنید، بعد می‌آی چس‌کلاس می‌ذاری که مال یه آدم بدیخت بیچاره‌ست؟ برو، ندار دهنم باز شه و بگم هر روز تو دفتر رئیسی که زن داره، چه غلطی می‌کنی! اصلاً من هم ردیف آدمای سطحی‌ای مثل تو نیستم!

تیزی اشک را در چشم‌هایم با این حرفش حس می‌کنم، ولی خودم را نمی‌بازم. خدا خودش می‌داند که من چرا اینجا هستم، و گرنه خدا داده کار! خوب حرف‌هایش را می‌زند و بعد هم مشتی پول از کیفیش درمی‌آورد و روی سرم می‌ریزد و موقع رفتن هم اولتیماتوم می‌دهد که یا جای من اینجاست یا این دگوری خانم! راهش را به‌زور از میان همکارها باز می‌کند و من زمزمه‌هایی که می‌گویند: «تو چرا بری؟ این باید بره!» را می‌شنوم و به‌روی خودم نمی‌آورم و سرم را مثل غازی پیروز بلند می‌کنم، مثل همه‌ی روزهایی که داشتم از سرافکنندگی می‌مردهام، ولی باز گردن کشیده‌ام و ادامه داده‌ام.

جمعیت آرام آرام متفرق شده‌است و من هنوز پابرجا ایستاده‌ام و خم به ابرو نیاورده‌ام. خم می‌شوم و دانه‌به‌دانه باقالی‌هایی را که همه‌جا پخش شده، جمع می‌کنم. حیف نعمت خداست. بیچاره نیره با آن شکم پر هزار بار خم و راست شده تا این باقالی‌ها باقالی شده‌اند!

- شما بلند شو، مش رحمت جمع می‌کنند.

صدای آقای صفائی را که می‌شنوم، همه‌ی تنم به عرق می‌نشینند. کاش لاقل او امروز سر پروژه بود! سرتق به کارم ادامه می‌دهم و با صدایی که خیلی وقت

است به محکم بودنش عادت کرده‌ام، می‌گوییم:
- نعمت خداست، حیفه.

با همان صدای آرامی که مختص خودش است، به آن‌هایی که هنوز ایستاده‌اند، می‌گوید بروند سرکار و زندگی شان و بعد هم در را طوری می‌بندد که کامل کیپ نشود. روی دو پا می‌نشیند و از همان جلوی در دانه‌های باقالی را بر می‌دارد و با حوصله سمت نایلون پرتاب می‌کند. خیلی‌هاش اصلاً داخل نایلون نمی‌افتد و دوباره کاری می‌شود، ولی حرفنی نمی‌زنم. همین بودنش بهتر از نبودن‌هاست.

- دوباره رفتی اتاق مهندس؟

صدایش آرام است، ولی عین پتکی آهنی بر سرم فرودمی‌آید. تندوتند باقالی‌ها را بر می‌دارم و هیچ جوابی ندارم که بدهم. او هم دیگر حرفی نمی‌زند. در ذهنم به جای همه‌ی این اتفاق‌ها، فقط صدای زنی که دیروز زنگ زد و باقالی‌های دوپوسته می‌خواست پیچ می‌خورد. امشب باقالی‌ها را خودم دوپوسته می‌کنم و فردا قبل از شرکت تحویلش می‌دهم. اصلاً نمی‌گذارم نیره بفهمد. از پولی هم که برای روز مبادا پس انداز کرده‌ام، دستمزدش را می‌دهم. این پول‌ها را هم شاید بدhem به مش رحمت. نکند حلال نباشد! شانه‌ام را با بی‌قیدی بالا می‌اندازم. اصلاً به درک! مش رحمت که می‌خواهد بدهد پای افیون و دود، چه فرقی می‌کند حلال باشد یا حرام؟!

- جواب من و ندادین؟ دوباره رفتی دفتر مهندس؟

لحنش نیش دارد. دلخور نگاهش می‌کنم و بی حوصله می‌گوییم:

- اگر رفته باشم، مشکلیه؟

چند دانه باقالی دیگر سمت نایلون پرتاب می‌کند که خدا شاهد است یک دانه‌اش هم داخلش نمی‌افتد و زیرلبی می‌گوید:

- چی بگم؟

همین چه بگوییمش اعصابم را بیشتر به هم می‌ریزد.

- شما خانم خوبی هستی، نرو دفترش.

باقالی‌هایی را که در مشتم جمع کرده‌ام، یکباره به سمتیش پرتاب می‌کنم و با

دلخوری بلند می‌شوم. اصلاً گور بابای این باقالی‌ها! آن خانمی هم که باقالی دوپوسته می‌خواست، برود به درک! پشت میزم می‌نشینم و تندوتند شروع به تایپ می‌کنم. هنوز روی زمین چرخ می‌خورد و دانه‌های باقالی را جمع می‌کند. سرم به کار خودم گرم است که می‌بینم نایلوونی که حالا پر شده را گره می‌زنند و بی هیچ حرفی روی یکی از صندلی‌ها می‌گذارد. فقط موقع رفتن کمی این‌با و آن‌با می‌کند که ندیده حسش می‌کنم. با تشریف می‌گوییم:

- چیه؟

آهی می‌کشد و می‌گوید:

- تو حسابرس خوبی هستی، حیفه شریک بازیای هدایت شی.

نفس عمیقی می‌کشم. خدا می‌داند که اگر می‌خواست اراجیفی را که همه می‌گویند به زبان بیاورد، چه واکنشی نشان می‌دادم! این قدر چپ‌چپ نگاهش می‌کنم که خودش دمش را می‌گذارد روی کولش و همان طور که گوشه‌ی سبیل پیچ و تاب‌داده‌اش را می‌جود، از آتاق بیرون می‌رود. این هم از صبح اول صبح ما! تا ظهر یک‌سره کار می‌کنم. خوبی‌اش این است که یاد گرفته‌ام اعصاب خردی‌ها همیشه بوده و باید تحمل کرد. آخر ماه که به پیسی می‌خوریم، همه‌ی این‌ها رنگ می‌بازد.

ساعت چهار است و همه تقریباً رفته‌اند که تلفن اتاقم زنگ می‌خورد. کش وقوسی به خودم می‌دهم و چند سرفه می‌کنم تا صدایم باز شود. از همان صبح که آخرین کلام را با آقای صفائی گفته‌ام، دیگر نه از جایم بلند شده‌ام و نه حرفی زده‌ام. تلفن بوق‌های انتها‌ی‌اش را می‌خورد که جواب می‌دهم. با لحن طلبکاری می‌گوید:

- ناهار خوردی؟

به‌جای او، من با لحن آرامی که از همه‌ی دنیا فقط برای هدایت کنار

گذاشته‌ام، می‌گوییم:

- نه.

غرولنده می‌کند و می‌گوید:

- برات گذاشته‌م. همه که رفتن، پا شو بیا.

امروز برای اولین بار دهانم به لبخند باز می‌شود و مطیع می‌گوییم:

- چشم.

و خدا می‌داند که فقط همین چشم را برای هدایت دارم. اصلاً هدایت سوپاپ
اطمینان من است؛ او سوت بکشد و من آرام شوم؛ او چون سوزن‌بانی ریل
عرض کند و من چونان قطاری از مسیری که او می‌خواهد عبور کنم؛ او بگوید و
من خط به خط مشق عشق کنم؛ فقط او بگوید!

بلند می‌شوم، سیستم را خاموش می‌کنم و به سمت سرویس بهداشتی
می‌روم. از صبح تا به حال خودم را نگه داشته بودم، چون دلم نمی‌خواست با
کسی رویه رو شوم. نگاه‌هایشان را دوست ندارم. این‌که آن بالاها می‌نشینند و مرا
قضاؤت می‌کنند، برایم سنگینی می‌کند.

چند مشت پر از آب به صورتم می‌زنم و به رنگِ روی زردکرده‌ام نگاه می‌کنم.
اگر فقط کمی کمتر گرسنه بودم، شاید کمی بزرگ‌وزک می‌کردم، ولی این قدر دلم
ضعف می‌رود که به رژیلی بسته می‌کنم. جلوی آسانسور منتظر ایستاده‌ام که
یکی از بچه‌های طراحی را می‌بینم. همین که مرا می‌بیند، عینک آفتابی‌اش را
می‌زند که یک موقع با من هم‌کلام نشود. مجبور می‌شوم به جای این‌که بروم بالا،
همراهش از در خروجی بیرون بروم و یک دور اضافی دور ساختمان بگردم.
وقتی مطمئن می‌شوم دیگر کسی آن اطراف نیست، برمی‌گردم. جلوی در
مش رحمت را می‌بینم که رنگِ رویش از من زردتر است. پول‌هایی را که خانم
سعیدی بر سرم ریخت بیرون می‌آورم و جلویش می‌گیرم. سریع می‌گیرد و
می‌بوسدشان و کنار می‌رود. تنها کسی است که فکر می‌کنم همه‌چیز را خوب
می‌داند، ولی نه حرفی می‌زند و نه کاری به کار کسی دارد، از همه هم بیشتر و
دقیق‌تر می‌داند.

کلید طبقه‌ی سوم را فشار می‌دهم و به آینه پشت می‌کنم. آینه‌ها هم دل
خوش می‌خواهند. این‌که هر لحظه چهره‌ات را ببینی، جرئت می‌خواهد.
آسانسور با تکانی در طبقه‌ی سوم می‌ایستد و شکم من با خوش‌آمدگویی‌اش
صدای دهد. مامان طلا هر روز اصرار می‌کند ناهار ببرم، ولی چون می‌دانم
هدایت از دوربین می‌بیند ناهار خورده‌ام یانه و وقتی می‌بیند نخورده‌ام، از سهم

ناهارش کمی برای من نگه می‌دارد، حاضرم از ضعف بمیرم تا او هر لحظه بیشتر دلوپس شود که من ناهار خورده‌ام یا نه! این هم یک نوع سادیسم است دیگر. پشت در اتاقش می‌ایستم و چند ضربه‌ی آرام می‌زنم و در بی‌درنگ باز می‌شود. سریع کنار می‌رود، وارد می‌شوم و مثل هر روز صدای کلیدی که در حفره می‌چرخد، سکوت را می‌شکند. با متناسب قدم بر می‌دارم سمت صندلی‌های راحتی‌ای که ظرف غذایی روی میز جلویشان پنهان است. هنوز نرسیده، مثل هر روز دستم را از پشت می‌گیرد و مرا در بغلش می‌کشد. عادتمان همین است، این‌که اول او پیش قدم شود و من در ادامه دست برندارم. چشم‌هایم ناخودآگاه بسته می‌شود و خنکای عطرش را که با خنکی اتاق قاتی شده، به مشام می‌کشم. همه‌ی خستگی‌ای که در تکبه‌تک سلول‌هایم رخنه کرده، پر می‌کشد و به جایش رهایی می‌آید. آرام چانه‌ام را بالا می‌کشد و می‌گوید:

– دوباره که سلامت و خوردن!

چشم‌هایم را آرام آرام باز می‌کنم. نگاهش عین شکم من گرسنه است. اگر سهم من از همه‌ی دنیا فقط همین چشم‌های گرسنه باشد، کفایت می‌کند. از شانزده‌سالگی این مردمک‌ها را دیده‌ام و حالا که این قدر نزدیک‌کنند، همه‌ی دردها و حرف‌ها رنگ می‌بازند. چانه‌ی مریع شکلش تکان می‌خورد و من «دوستت دارم» را لب‌خوانی می‌کنم. همیشه‌ی خدا در حد همین لب زدن مانده‌اند، چه آن زمان‌هایی که همسایه‌ی دیوار به دیوار بودیم و چه حالا که او این بالاست و من آن پایین، یک کارمند جزء.

دوباره سرم را محکم به سینه‌اش فشار می‌دهد. قدم تا گردنش می‌رسد و زیری صورتش پیشانی ام را خراش می‌دهد و ماحصلش به همه‌ی گرسنگی‌های دنیا می‌ارزد.

– بدوانهارت و بخور که امروز لی لی قراره زودتر بیاد دنبالم.

عین بچه‌ای حرف‌گوش‌کن جدا می‌شوم و به سمت قابلمه‌ای که می‌دانم لی لی برایش آماده کرده می‌روم. زرشک‌پلو با مرغ را که می‌بینم، آه از نهادم بیرون می‌آید، ولی به سر نرسیده، سریع کیسه‌ای پلاستیکی را جلویم می‌گذارد.

– می‌دونستم مرغ یخ‌کرده دوست نداری، برات دو سیخ کباب سفارش دادم.

بعد از مدت‌ها دهانم را باز می‌کنم و همه‌ی مهربانی‌های نداشته‌ام را در صدایم می‌ریزم:

- مرسى قربونت برم.
- قربونیا رو که من باید برم.

پلاستیک را که جلو می‌کشم، موبایلش زنگ می‌خورد. می‌دانم لی لی است، ولی به روی خودم نمی‌آورم و مشغول خوردن می‌شوم. خیلی وقت است حساسیت‌هایم را روی لی لی بسته‌ام و در صندوقچه‌ای گذاشته‌ام. حالا سراغش هم بروم، چه شود؟! تکه‌ای از کبابی را که حالا کمی بخ کرده، روی برنج زعفرانی می‌گذارم و به قدم روهاش در اتاق نگاه می‌کنم. همین طور پشت‌سرهم چشم می‌گویید. هر لحظه بیشتر خون خونم را می‌خورد تا بالاخره تن صدایش عوض می‌شود:

- لی لی، خودت می‌دونی که من اعصاب خریدای تو رو ندارم. نمی‌شه با یکی دیگه بری؟

قاشق پر را جلوی دهانم نگه داشته‌ام و به قیافه‌ی درهم‌رفته‌اش نگاه می‌کنم.
- لی لی، یه کلام حرف آخر، نه، نمی‌آم.

ناخودآگاه لبخندی می‌همان لب‌هایم می‌شود. اگر بگوییم دلم از این حرفش خنک شده، زیادی بدجنSSI کرده‌ام؟ شانه بالا می‌اندازم و قاشق بعدی را که پر می‌کنم، بیشتر مزه می‌دهد. دهانم زیاد به این خوشمزگی‌ها عادت نمی‌کند. با صدای در تراس و غرو لندهایش که از تیررس گوش‌هایم دور می‌شود، نیشتر حسادت بیشتر قلبم را نشانه می‌رود. مدت‌ها بود قول و قرار گذاشته بودیم صحبت‌های یواشکی تعطیل باشد و حالا که به تراس رفته، یعنی می‌خواهد قربان صدقه‌اش برود و دلش نمی‌خواهد من بشنوم. تیزی اشک به چشمم شبیخون می‌زند، ولی با یک قاشق فرومی‌رود. انگار کباب‌ها به جای دهانم، در چشمم بروند! بغضنم را قورت می‌دهم و با پشت دست، دور دهانم را پاک می‌کنم و لقمه‌ای که سنگ شده را به هر بدبختی‌ای شده، پایین می‌دهم. مامان طلا همان روزی که رفتم و پیشنهاد هدایت را برایش گفتم، همه‌ی این روزها را برایم خطبه خط خواند، ولی کوگوش شنوا؟! بعد از عمری می‌خواستم به همه‌ی

آرزوهای نداشته‌ام برسم، مگر کسی جلوه دارم بود؟ آخر کسی هم مثل من حسرت نکشیده بود! همه‌ی آن روزهایی که ما همسایه‌ی فقیر خانه‌های اعیانی بودیم، یکی یکی رؤیا بافته بودم و بعد بر بادشان داده بودم. هر بار کم و کسری در خانه‌مان بود، رؤیا بود که باید می‌رفت و گردنش را کج می‌کرد که اگر می‌شود، یک پیاله برنج به ما بدهید. فردایش دوباره رؤیا بود که باید می‌رفت و باکمر به عرق نشسته، می‌گفت: «می‌شه چند قاشق روغن بدین به ما؟ آخه مهمون او مده، بابام...»

در همه‌ی گردن کج کردن‌ها، خاله‌باجی بود که نمی‌گذاشت توضیح بدهم و همیشه با روی باز، قبل از این‌که حرفم تمام شود، سمت آشپزخانه پا تنده می‌کرد. همه‌ی آن روزها که به آن ستون آجری تکیه می‌دادم و به استخری که پر از آب بود نگاه می‌کردم، حسرت مثل یک نهال تازه کاشت، روزبه روز بیشتر رشد می‌کرد و به درختی تنومند تبدیل می‌شد. گاهی روزها حاضر بودم بمیرم، ولی برای یک روز خانم آن خانه باشم. با آن‌همه عقده، مگر می‌شد روزی که هدایت آن پیشنهاد را داد، رد کنم؟ همیشه‌ی خدا شب‌ها موقع خواب، گوشی ذهنم خودم را مجسم می‌کردم که یک حلب روغن هفده کیلویی گوشه‌ی خانه‌گذاشته‌ام و همسایه‌ها یکی یکی می‌آیند و من کاسه‌ای برایشان می‌ریزم. هیچ وقت یادم نمی‌رود که چه شب‌هایی با خودم زیر پتو لب می‌زدم: «چه قابلی داره؟ همسایه برای همین روزاست، یه روزم ما نداریم و می‌آیم سروقت شما.» بعد هم قند در دلم آب می‌کردنده. کم‌کم که بزرگ‌تر شدم، رنگ و رخ آرزوها‌یم هم عوض شد. اول دبیرستان بودم که رؤیاها‌یم از یک حلب روغن فراتر رفت و به خواب‌های آشفته رسید، به روزهایی که از سطح سواد همه‌ی خانواده‌ام فراتر رفته بودم و هر روز مامان‌طلباً افتخار گردنش را کج می‌کرد که: «خاله‌باجی، خدا از خانمی کمتر نکنه، اگه می‌شه یه کم بچه‌ها با رویا زبان کارکن. نیست بچه‌م امسال رفته دبیرستان، می‌گم پایه‌ش قوی شه. آخه پارسال شاگرد اول شده بود، دلم نمی‌خواهد سر بی سوادی کس و کارش یه هو لنگ بزنه.» هر روز هر روز همه‌ی این حرف‌ها را تکرار می‌کرد و فقط خودم می‌دانستم بیشتر می‌خواهد مرا که از سد سیکل گرفتن عبور کرده‌ام، به رخ بکشد. آخر هما، دختر خاله‌باجی، این‌قدر رد

شد که آوازه اش دنیا را برداشت و بعد هم بدون سیکل گرفتن، درس و مدرسه را بوسید و یک شوهر پولدار کویت نشین آمد و با عزت و احترام به خانه بخت برداش. عنایت هم که از همان دوم راهنمایی، وقتی معلوم شد درس خوان نیست، پی کار و کاسبی را گرفت و حالا هم کروز کرور پول از جیب هایش می ریزد. خدا حلال کند، فقط هدایت بود که میان در و همسایه دیپلم گرفته بود و دانشگاه می رفت. خدا می داند چه ابهتی داشت. نادر خدابیا مرز همیشه خدا از این که در ابتدایی هم کلاسی هدایت بود، بادی در غبغیش می انداخت و برای خودش کلاسی می گذاشت که بیا و ببین. خدابیا مرز روزی که روزنامه های قبولی دانشگاه را پخش می کردند، از صبح خرس خوان بلند شد و کفش سه خطی را که بابای هدایت برایش از کویت آورده بود پوشید و در به در دنبال روزنامه گشت. خدا بیا مرز دش، دو روز در همان خانه بغلی افتاده بود و هر کس برای تبریک می آمد، سریع می پرید و سطح و اعلام می کرد روزنامه را با چه بد بختی ای گیر آورده و میهمان هایشان هم که همگی اعیان بودند، اسکناسی کف دستش می گذاشتند که یعنی دست مریزاد. مامان طلا همیشه می گوید: «همون پولا خرابش کرد.»

بیچاره‌ی دست از دنیا کوتاه، مصدق بارز مثل «یارب روا مدارگدا معتبر شود»
بود و خودش را با چند رغاز پول چنان در لجن‌ها گم کرد تا عاقبت خدا ازش
راضی شد و رفت!

دوباره صدای در تراس می آید و مرا از آن روزهای دور به این دفتر می آورد،
به جایی که همه‌ی عمر آرزوی داشتنش را داشته‌ام، به حلب‌های روغن!
هدایت می آید و بی صدا کنارم می نشیند. دمغ است و این را از طرز راه
رفتنش می فهمم. وقتی پایش را محکم به زمین نمی کوبد و به همه‌جا فخر
نمی فروشد، یعنی یک جای کارش می لنگد. یک تکه کباب با دستش می کند و
لای نان می پیچد و زورچیان جلوی دهان من می گیرد.

- درست بخور. نگاه به گردنست کردی؟ روزبه روز داره باریک تر می شه. درازم
که هستی، شدی عین غاز.

همان طور که دهانم را به زور می چرخانم تا لقمه جا شود، می خندم. یک آن

ساکت می‌شود و خوب نگاهم می‌کند.

- خودمم خیلی وقت‌گردن‌تو ندیدم. هر سری می‌آی، با همین مقنعه‌ی کوتفتی می‌شینی و بعدم می‌ری.

لقمه رانجویده بهزور قورت می‌دهم و اشک در چشم‌هایم می‌نشیند.

- تو همه‌ش وقت نداری.

ادایم را درمی‌آورد و بعد می‌گوید:

- توجه کردی جدیداً غرغرو شدی؟ یه زن خوب باید هرچی آفاش می‌گه،
بگه چشم. حتی چی؟

منتظر جواب است که سرم را می‌اندازم پایین و می‌گویم:

- حتی اگه حق با آفاش نباشه.

مقنعه را از سرم ببرون می‌کشد و یک جورِ ناراحتی مرا در آغوش می‌کشد.

- آ، همینه. مردها از این زن‌ها دوست دارن، و گرنه زبون‌داراز عین لی لی که خدا داده. همینه که همیشه می‌گم من رویا رو با دنیا عوض نمی‌کنم.

با این‌که می‌دانم فقط جلوی خودم مرا با دنیا عوض نمی‌کند و حتی جرئت‌ش را ندارد با کسی از من حرف بزند، باز دلم خوش می‌شود. زن‌ها همین هستند، کلمات می‌توانند خیلی راحت افساری آهنه‌نین دورگردن‌شان بیاویزد، طوری که هر طرفی می‌خواهی بکشی و خم هم به ابرویشان نیاید. می‌خندم و قاشقی پر می‌کنم و جلوی دهانش می‌گیرم. تا می‌خواهد بگوید نمی‌خورد، سریع می‌گویم:

- می‌دونی که تو نخوری، بهم نمی‌چسبه.

قاشق را با لب‌ولوچه‌ی کج در دهانش می‌کند و با حوصله می‌جود. خدا خوردن‌ش هم با من فرق می‌کند. من لقمه را دو بار در دهان می‌چرخانم و قورت می‌دهم، ولی او هزار بار با دهان بسته آرام‌آرام می‌جود تا پایین بدهد. همیشه‌ی خدا هم غر می‌زند که: «همینه که وسط غذا صد بار آب می‌خوری!» ولی چه می‌شود کرد، عادت است دیگر و فرقش یک دنیاست. از بچگی اگر دیر می‌جنبیدیم، همه‌چیز تمام می‌شد و دیگر کسی به جوییدن فکر نمی‌کرد! همان‌طور که بقیه‌ی غذا را می‌خورم، می‌پرسم:

- لى لى خانم چى گفت؟

ابروهای پرپشتیش را درهم می‌کشد و کز می‌کند. لى لى خط قرمز زنگی نصفه‌نیمه‌ی ماست. دلخور می‌شود من درموردش حرف بزنم یا چیزی بدانم. کمی هم خودم مقصرم. آن اوایل هروقت درموردش حرفی می‌شد، بعض می‌کردم و همه‌چیز به هم می‌ریخت. از یک تاریخی به بعد، براساس قانونی ناگفته و نانوشته، صحبت درمورد لى لى ممنوع شد.

- امروز خیلی بليل زیون شدی، فکر نکن ندیدم تو دفترت چه قشرقی به پا کردیا! مگه من هزار بار نگفته‌ام این کارای مزخرف اینجا تعطیله؟ آرام قاشق را روی میز می‌گذارم و آب دهانم را قورت می‌دهم.

- آخه نیره...

با تشر می‌گوید:

- هی نیره نیره! هزار بار بهت گفتم یه خونه برات می‌گیرم، فراموش کن نیره و مامان طلا و اون رضای یه لاقا رو! گفتم یا نگفتم؟ سرم را تکان می‌دهم و زمزمه می‌کنم: - گفتی.

- پس این هرچی آقامون بگه‌ها، همه‌ش کشکه؟ حالا من این زنیکه رو چی کار کنم؟ می‌دونی که شوهرش دوست عنايته. فقط تکرار می‌کنم: - می‌دونم.

چانه‌ام را می‌گیرد و می‌خندد.

- حداقل بگو نمی‌دونم. وقتی می‌دونی، پس چرا کاری می‌کنی که من و تو تنگنا بذاری؟ تو که می‌دونی من چقدر فشار رومه.

یکی از فر موهايم را که از کش بیرون زده، آرام دور انگشتیش می‌پیچد و با صدایی که التماں درونش را فقط خودم می‌شناسم می‌گوید:

- پس تو اضافه‌ش نکن. بهت که گفتم هرچی پول می‌خواهد بگو، من بهش می‌دم.

با دستش آرام آرام صورتم را لمس می‌کند و من چشم می‌بندم و زمزمه

می‌کنم:

- می‌گه صدقه دوس ندا...

نمی‌گذارد حرفم تمام شود.

- غلط کرده. پس اون ماشینی که زیر پای شوهرشه، شاباش فلان نداشته‌ی شوهرشه؟ اون موقع صدقه نبود، حالا شده؟

فک زبرش را در دست می‌گیرم و چشم‌هایش را موازی چشم‌هایم نگه می‌دارم. خوب در قهوه‌ای‌های سوخته‌اش نگاه می‌کنم تا لبشن به لبخند باز می‌شود.

- قول می‌دم دیگه آخرین بار بود باقالی آوردم. خجالت می‌کشه. درسته که مدیونتن، ولی خوب غرور دارن.

سرش را آرام تکان می‌دهد و شانه بالا می‌اندازد.

- حالا سر چی معركه شده بود؟ بابک اون وسط چه غلطی می‌کرد که در رو بست و عنرعنر وايساد باقالیا رو از اون وسط جمع کردن؟

دردش را حالا فهمیدم. معلوم شد همه‌ی این اعصاب‌خردی‌ها و دمدمی شدن‌هایش از کجا آب می‌خورد. حسود است و گرنه من که داشتم در همان شرکت سابق، با عزت و احترام کارم را می‌کردم و هیچ‌کدام از این معركه‌ها را هم نداشتم. از حسادت هی نشست و گفت: «پیش خودم باشی، خیال‌م راحت‌تره». بعد هم مرا زور کرد و به این شرکت آورد و هر روز فیلم تازه‌ای راه انداخت تا آبروی سال‌ها جمع کرده‌ام، ذره‌ذره به تاراج رود.

- وسط باقالیا ته سیگار پیدا کرده بود.

هین بلندی می‌کشد و بعد می‌زند زیر خنده.

- واي، خُب؟ نج نج نج، مال مامان طلا بود؟

سرم را به نشانه‌ی مشبت نکان می‌دهم و جرعه‌ی بزرگی از نوشابه را بالا می‌روم. دوباره می‌خندد و خُب دیگری تحولیم می‌دهد که یعنی ادامه دهم.

- هیچ‌چی دیگه، دادوبی داد که اگه بچه‌ی من ایدز بگیره و من هپاتیت بگیرم و فلان بشیم، مقصیر تویی.

با بی قیدی شانه بالا می‌اندازم. می‌دانم هدایت عاشق این داستان‌هاست.

اصلًا از همان بچگی عاشق هیجان‌های مسخره‌ی زندگی ما بود. آن وقت‌ها که مامان طلا و خاله‌باجی کمی کنارتر از ما می‌نشستند تا زیرچشمی هوای ما را داشته باشند و هدایت چند کلام زیان به من یاد بدهد، عشقش این بود که زیرزبرکی حرف‌های مامان طلا را که برای درددل می‌گفت بشنو و هی لبخند پشت لبخند بزند. سادیسم که نباید شاخ و دم داشته باشد، همه‌ی ما به‌نوعی یک آدم سادیسمی هستیم، فقط انواعش متفاوت است.

- کاش اونجا بودم!

چشم‌هایش موقع گفتن این حرف برق می‌زند.

- آره دیگه، لذت می‌بردی زنت سکه‌ی یه پول شده بود!

قیافه‌اش را مظلوم می‌کند و دودستی مرا در آغوش می‌کشد.

- خودت می‌دونی منظورم این نبود، اصلًا...

- ولش کن، نمی‌خواهد توضیح بدی.

کش موهایم را بیرون می‌کشد و حلقه‌های بیرون‌آمده را یکی یکی با دست جمع می‌کند تا دوباره بینند.

- خُب، نگفته بابک اون وسط چی کار داشت؟

بیشتر در بغلش لم می‌دهم و می‌گویم:

- نمی‌دونم. فقط خوبیش این بود که اولین نفریه که تو شرکت درمورد او مدنم به دفترت طعنه و کنایه نزد. فکر می‌کنه تو حسابای شرکت با هم دست می‌بریم.

موهایم را با فشار می‌کشد و باعث می‌شود آخ بگویم.

- غلط کرده! می‌شناسیش که؟

موهایم را به‌зор از دست‌هایش آزاد می‌کنم و کش را از میان مشتش بیرون می‌کشم و می‌خواهم بینندم که التماس می‌کند:

- نه تو رو خدا! من عاشق این سیم تلفناتم. بذار یه کم باز باشن.

بی حوصله می‌گویم:

- یه‌هو یکی می‌آد.

لعنت به حرفم که باعث می‌شود عین فنر از جا بپرد

- پا شو، منم دیرم شد. باید یه سر بر م حجره.

کشدار بلند می شوم و موهايم را می بندم و مقنעה را بدون آينه سر می کنم.
کت خاکستری راه راهش را می پوشد و با دست موهايش را شانه می زند.
به سمت سرويس اتاق می رود و با در باز، چند مشت آب پر می کند و به
صورتش می زند و دورگردنش را خیس می کند.

- رویا، بیا قشنگ نگاه کن یه وقت رژلبي نشده باشم.

بقيه‌ی غذاها را در نايلون می‌ريزم و ظرف‌ها را مرتب در كيفش می‌گذارم.

- مگه نمی خواي بری حجره؟

خودش را خیس آب کرده. جلویم می‌ایستد.

- لی لی رو که می‌شناسی، شاید یه هو او مد حجره.

ادکلن را از یکی از کشووهای میزش بیرون می‌آورد و عملاً با آن دوش می‌گیرد. کار هر روزش است، می‌ترسد بوی مرا بدهد. قبل از این‌که هدایت کامل به زندگی ام بباید، خیلی وقت‌ها می‌شد که از همه‌ی دنیا گله داشتم. خوبی وارد شدن به زندگی هدایت این بود که دیگر از هیچ‌کس گله ندارم و فقط از خودم بدم می‌آید. زمان‌هایی که هدایت همه‌ی سعی و تلاشش را می‌کند که ردپایی از من در زندگی اش دیده نشود، یکی از همان زمان‌هاست. وقتی می‌بیند لب و دهان من کش آمده، دوباره بالا جبار مرا در آغوش می‌کشد و برای این‌که حرف را عوض کند می‌پرسد:

- راستی، بچه‌ی نیره کی به دنیا می‌آد؟

سر بالا جواب می‌دهم:

- همین روزا دیگه باید بیاد.

الکی می‌خندد و ذوق می‌کند.

- پس برو از طرف من و خودت یه تیکه طلا برash بگیر.

کیفم را روی دوش می‌اندازم و می‌گویم:

- نمی خواهد. خودم یه کم پول کنار گذاشته، برash و سیله مسیله بگیرم.

- چه بهتر. امشب برات پول می‌ریزم، کم و کسری‌ها رو هم از طرف من

بگیر.

سرتق می‌گوییم:
- همه‌چی دارن.

دوباره صورتم را بالا می‌گیرد و این قدر نگاهم می‌کند تا مجبور می‌شوم
نگاهش کنم. این قدر مردمک‌هایش را ثابت نگه می‌دارد که در چشم‌هایش آب
می‌نشیند و بالاخره لب می‌زند:

- چرا دوست نداری بچه داشته باشیم؟
عصبی و بی حوصله دستش را کنار می‌زنم و به سمت در می‌روم.
- رویا.

کیفم را روی دوشم محکم می‌کنم و سرم را دوباره مثل غاز بالا می‌گیرم که
مبادا کسی فکر کند کم آورده‌ام.
- بعد بهش بگم باش کیه؟
کمی جلوتر می‌آید و سینه‌اش را سپر می‌کند و می‌گوید:
- من.

امروز از آن روزهایی است که نحسی اش ادامه دارد! به در تکیه می‌دهم و یک
پوزخند، از آن‌هایی که هدایت ازشان متنفر است، تحویلش می‌دهم.
- بعد کی‌ها می‌آی می‌بینیش؟ بعد اون بچه‌ی بدیخت نمی‌گه زنیکه، تو که
بابام از اول زندگی مثلاً مشترکتون تا حالا یه شبم تنومنته بپیچونه و پیشت
باشه، من و می‌خواستی برای سر مزارت؟ بعد این‌همه آدمی که دور و اطرافمون
ریخته‌ن، همون مامان خودت، نمی‌گه این کاردستی از تو کدوم لپ‌لپ بیرون
او مده؟

چشم‌هایش را می‌بندد و من همین حالا هم می‌دانم زیاده‌روی کرده‌ام. همان
لحظه‌ای که دهانم را باز کردم، فهمیدم خرابی بهار می‌آورم، ولی باز هم ادامه
دادم. ادامه دادم تا شاید کمی خالی شوم، ولی لبریز شدم. همان‌طور با چشم
بسته روی کاناله می‌نشینند و با صدای آرام و غصه‌داری می‌گوید:
- درم پشت سرت بیند.

قامت همیشه استوارم را صاف‌تر می‌کنم و فقط می‌گوییم:
- بیخشید!

قبل از این‌که استارت بزنم، چند صلوات می‌فرستم تا امروز بدون دردسر روشن شود. سوئیچ را که می‌چرخانم ماشین تکان بزرگی می‌خورد و اگر خدا بخواهد، روشن می‌شود. هدایت صد بار گفته باید ماشین را عوض کنم، ولی از ترس حرف مردم و طلبکارهای بابا جرئت نمی‌کنم. سهم من از آن حلب‌های طلایی روغن، قبل تراها حسرت بود و حالا دوری به‌خاطر حرف و حدیث‌هاست. گاهی حتی می‌ترسم یک لباس جدید بگیرم و مثلًاً خانواده‌ی آن بیچاره‌ای که بابا از نان خوردن اندخته، مرا ببیند و در دل بگوید این‌ها دارند و طلب ما را نمی‌دهند.

فرمان سفت ماشین را که دیگر پشت بازو هایم برای چرخاندنش درآمد، می‌چرخانم و از پارکینگ شرکت بیرون می‌زنم. نزدیکی‌های خانه از ماشین پیاده می‌شوم تا خرده‌خریدهای خانه را بکنم و تازه یادم می‌افتد باقالی‌های زحمت‌کشیده‌ی نیره را همان‌طور در نایلون در شرکت جا گذاشته‌ام و قلبم تیر می‌کشد. کاش حداقل به هدایت آن حرف‌ها رانزده بودم و حالا تماس می‌گرفتم که به مش‌رحمت بگوید برشان دارد تا خراب نشوند، ولی خوب حقش بود. یک شیر پاکتی از جلوی در بر می‌دارم. مامان‌طلایگفته ماکارونی و سویا بگیرم، چون امشب نیره می‌ماند و هوس ماکارونی کرده. شیر و ماکارونی را حساب می‌کنم و به سمت قصابی می‌روم تا از حسابی که هدایت هر ماه پول برایم می‌ریزد و مسیجش برای خودش می‌رود و حواسش هست یک موقع برای خانه از آن خرج نکنم، کمی گوشت بگیرم تا مامان‌طلایگفته کند و ماکارونی با گوشت به زن حامله بدهد. هدایت خسیس نیست، ولی دوست دارد پول‌ها برای خودم باشد. همیشه‌ی خدا می‌گوید: «همین که کل حقوقت می‌ره تو شکم این ازادل، کافیه. بذار اینا بمونه برای روز مبادای خودت.» همیشه‌ی خدا اصرار دارد به خرید بروم تا مثلًاً روحیه‌ام شاد شود، ولی خرید هم دل خوش می‌خواهد. یک بار که با لی لی به خرید رفته بود، فردایش آمد و آدرس داد که فلان مجتمع تجاری، فلان مغازه، یک لباس خیلی قشنگ دارد و به تو می‌آید. یک ساعت اصرار کرد که لطفاً برو و بخر. فردایش رفتم به آدرسی که داده بود و نیم ساعت تمام جلوی مغازه ایستادم و به لباس نگاه کردم و بعد دیدم بعد از مدت‌ها

ناخواسته اشک می‌ریزم. آخر هدایت نمی‌داند که زن‌ها دوست دارند یک و قتنی برای یک کسی لباسی را پوشند، و گرنه لباس خریدن مسخره می‌شود. بعد از خوب دیدن، به داخل مغازه رفتم و همان لباس را گرفتم و هنوز که هنوز است، یک بار هم به تن نکرده‌ام و امید دارم روزی بباید که هدایت چند ساعت وقت برایم کنار بگذارد تا در خانه‌ای که متعلق به من است، آن لباس را پوشم و در را به رویش باز کنم تا وقتی مرا می‌بینند، گل از گلش بشکفد و مرا غرق بوسه کند، ولی خودم بهتر از همه می‌دانم که هدایت در حلقه‌ای از نتوانستن‌ها یا شاید نخواستن‌ها گیر افتاده، و گرنه مگر می‌شود آدم طی یک سال، دو ساعت وقت آزاد خارج از شرکت پیدا نکند؟ اصلاً این قدر نشد یکدیگر را ببینیم که زیر پایم نشست تا به این شرکت کوفتی ببایم و آدم‌ها برایم فخرفروشی کنند.

قصابی شلوغ است و من وسط‌های صاف ایستاده‌ام و به آدم‌هایی که هر کدام براساس وسعتان خرید می‌کنند نگاه می‌کنم. یادش به خیر، آن زمان‌هایی که درس می‌خواندم و هنوز کار درست و حسابی نداشتم، همین یک ذره گوشت هم برایمان حسرت بود. خدا خیر بدده خاله باحی را که چند وقت یک بار یک پلاستیک گوشت نذری دستش می‌گرفت و دم خانه‌مان می‌آورد. بعدها فهمیدم الکی می‌گفته نذری است و هر وقت گوشت می‌خریدند، کمی برای ما کنار می‌گذاشته و به خاطر این‌که معذب نشویم، می‌گفته نذری است.

به پشه‌ای که در یخچال ویترینی قصابی گیر کرده نگاه می‌کنم. هر لحظه از روی یک نکه دنبه، روی یک نکه گوشت می‌نشینند و به قول معروف از هول حلیم افتاده در دیگ. بیچاره نمی‌داند برای لقمه‌ای چرب‌تر، ممکن است به‌زودی بخ بزند و بمیرد.

موهایم را کمی زیر مقنעה بادباد می‌کنم تا خیسی عرق کمتر شود. هوا دم دارد. کمی خودم را جلوتر می‌کشم شاید کمی از باد کولری که روی قصاب می‌وزد، به من برسد، ولی فایده ندارد. قصاب با زنی که آمده و پنج هزار تومان گوشت می‌خواهد، چک و چانه می‌زنند:

- خواهر من، پنج تومان بلهت چی بدم؟ گوشت کیلویی خدا تومنه.

زن هم با التماس می‌گوید:

- جان عزیزت بهم بدە! مهمون دارم، می خوام آیگوشت بار بذارم.
چند نفر وقتی این حرف را می زند، با صدا می خندند و یک مرد هم از ته
صف می گوید:

- او س ستار، اگه مشتری نیست، ما رو راه بنداز که کلی وقته منتظریم.
یاد زمانهایی می افتم که به بقالی آقا ابوطالب می رفتم و تا مرا می دید، رو
ترش می کرد. این قدر می ایستادم تا مغازه اش خلوت شود و بعد سرم را مثل غاز
صف می کردم و می گفتمن: «آق ابو...»
پیرمرد بداخلالق نمی گذاشت حرفم تمام شود و عین شصت تیر در بر جکم
می زد: «مگه من صد بار بعثت نگفتم سلام من و به مامانت برسون و بگو
آقا ابوطالب حساب دفتریاش و بسته؟»
همیشه‌ی خدا اولش توپ و تشر می زد، ولی تا می خواستم بیرون بروم،
صدایم می زد: «خروس باقالی کچل!»

خدای ام رز نادر از بچگی اسم مرا در خانه گذاشته بود خروس باقالی کچل و
بعدها همه گیر شده بود. می گفت: «گردن دراز و موهات عینه خروسه.» خلاصه
وقتی صدایم می زد، اولش صد بار شرط و شروط می گذاشت که این بار آخر
است و من قول می دادم که مامان طلا می آید و همه را تصفیه می کند، ولی هردو
می دانستیم این دور باطل تا ابد ادامه دارد. اول حساب خرد ریزهای خانه بود و
بعدترها حساب های نادر هم اضافه اش شد. هر وقت به خنسی می خورد،
می رفت و التماس پیرمرد می کرد که نجاتم بده و پیرمرد بیچاره دفتری داشت که
اولش خوردنی های خانه می بود و آخرش پول دستی هایی که به نادر داده بود.
اولین حقوقم را که گرفتم، رقمم جلوی مغازه اش و بیچاره دفتری داشت که
پولها را سمتی گرفتم و گفت: «خدا از بزرگی کمتر نکنه، اینا فعلاً باشه تا
باقیش.» اشک هایش که شرہ کرد، دیگر گردنم کش نیامد و به خاطر همه ای آن
خاطره های مشترک مان، کنارش اشک ریختم. سبک که شدیم گفت: «حلال
زندگیت باشه دختر جون. حلال کردم به جونتون.» ولی من کوتاه نیامدم و نصف
پول را به دستش دادم و گفت: «حداقل اینا باشه، قسطی ماه بمه می آم بهتون
می دم.» بعد از آن همه اشک، یک دل سیر خندید و گفت: «فکر نکنم عمر من

دیگه کفاف پرداخت قسطای تو رو بده.» دفترش را برداشتیم و با دیدن حساب‌هایی که با خط خرچنگ قورباغه‌ی نادر نوشته شده بود، هوش از سرم رفت. گفت: «اصرار داره بنویسه که وقتی خوب شد، بیاد حساب کنه.» بیشتر گریه کردم، نه برای نداری، نه برای شوق گرفتن حقوق، برای نادری که هر روز بیشتر فرومی‌رفت، تا جایی که دیگر آب از سرش گذشت. کنار آقا‌بوطالب اشک‌هایم را ریختم و بعد دفتر حساب و نادر را با هم، برای همیشه بستم. نه سال تمام نه اسمش را آوردم و نه دیدمش. آقا‌بوطالب هم یک سال بعد از آن داستان، به رحمت خدا رفت و وقتی بعد از مرگش برای حساب و کتاب با ورثه رفتم، گفتند: «آقا حلال کرده و گفته براش دعاکنید.» خدا را شکر همان‌هایی بود که دیگر چشم‌های اشکم خشکیده بود و با سری صاف و کشیده، انگار که هیچ‌کدام از این ماجراهای را پشت سر نگذاشته‌ام، برگشتم.

زن دست‌از پادراتر و بدون گوشت از معازه بیرون می‌زند و من دو کیلو گوشت برای چرخ کردن و یک کیلو آب‌گوشتی سفارش می‌دهم. از معازه که بیرون می‌آیم، دور و اطراف را می‌گردم و چادر رنگ پریله‌ی زن را که در زمان انتظار در ذهنم حک شده، آن طرف خیابان و کمی دورتر می‌بینم. به سمتیش می‌دوم و صدایش می‌زنم. اصلاً توجه نمی‌کند. معلوم نیست در کدام دنیا غرق شده که حتی گوش‌هایش هم دیگر نمی‌شنود. شاید هم انتظار ندارد کسی صدایش بزند. دستش را می‌گیرم. می‌چرخد و نگاهم می‌کند. خدا را شکر چشم‌های اشک او هم خشکیده و فقط بی‌فروغ نگاه می‌کند. نایلون را به‌зор در دستش می‌چپام و بی‌حرف ترکش می‌کنم. حتی نمی‌گوید چرا!

خانه‌ی ما ته یک کوچه‌ی خلوت است و دیواره‌ی دیوار خانه‌ی پدری هدایت. این خانه از پدربزرگ پدری به ما ارت رسیده و مامان طلا تا به حال با چنگ و دندان نگهش داشته و صد بار سر فروش همین خانه باکس و ناکس گلاویز شده و در همین کوچه‌ی ساكت، فحش به سر بابا و رضا و نادر خدابیامرز کشیده. می‌گوید: «تو همه‌ی این مصیبتا، اگه همین سرپناهم نداشتم که دیگه واویلا بود!» حتی همین چند وقت پیش من پیشنهاد کردم به‌جای این خانه که همه‌جاش قناس است و ته همه‌ی اتفاق‌ها یک پستو گرفته شده تا زاویه‌های

تندش را پوشاند، بیاییم و با یک بساز و بفروش شریک شویم، بلکه به جای این خانه‌ی ریشمیزوی زهوار در فته با این حیاط دراز، چند واحد دستمن را بگیرد و از این شرایط خلاص شویم. وقتی شنید، تا دو هفته حتی جواب سلامم را هم نداد. این خانه به جانش بسته است. رضا می‌گوید: «اگه مامان طلا این قدری که سرداشت این خونه با همه جنگیده، سر راه درست رفتن با ماها گلاؤیز شده بود، حالا نادر زنده بود و من شاید یه چیزی شده بودم». البته مامان طلا به جز خانه، سر من هم خیلی جنگید. سر درس خواندنم و سر به قول خودش «مالی شدنم» با همه گلاؤیز شد. یک زمانی وقتی دبیرستانی بودم، یکی از دوست‌های بابا گفته بود اگر رویا زن دومم شود، من یک کامیون خشک دست مریزاد می‌دهم، ولی مامان طلا چنان قشرقی به پا کرد که آن سرش ناپیدا! چنان بدوبی راه می‌گفت که همین بابای هدایت آمد و واسطه شد که: «مرد مؤمن، روزی رو خدا می‌ده. بذار این دختر که سربه‌راهه و درستم خوبه، یه کسی بشه برای خودش.» آخرش هم کسی شدم!

روزی که با مامان طلا به زندان رفتیم تا اجازه‌نامه برای صیغه‌ی دختر مجرد بگیریم، بابا پوزخندی تحويلم داد و گفت: «آدما جاشون و عوض می‌کنن، ولی پیشونی شون و نه. اگه همون موقع شده بودی زن آق یعقوب، نمی‌خواست من رو ماشین داغون کارکنم و شاید نمی‌زدم کل اون اتوبوس و له و لورده کنم. تازه نمی‌خواست یواشکی از سگ و سوتا هم باشه، با عزت و احترام بود!» من هم در جوابش گردم را دوباره عین غاز صاف کردم و گفتم: «هدایت و با آق یعقوب یکی می‌کنی؟ بعدشم به قول خودت آدما جاشون و عوض می‌کنن، ولی پیشونی شون و نه. از کجا معلوم با اون خاوری که بهت می‌داد، بهتر از این می‌شدی؟» اگر من دختر آن پدر بودم، او هم پدر این دختر بود و بدون ذره‌ای ترحم گفت: «تو باید جواب مرگ نادر و خفت‌های نیره و دریه‌دری‌های رضا رو بدی. فکر نکن می‌ری می‌شینی رو ظرف عسل. این خونواده رو هنوز خوب نشناختی.» بعد هم اجازه‌نامه را انگشت زد و موقع بلند شدن گفت: «به امید بدبختی!» مامان طلا داد و هوار کرد که: «مرتیکه، برو بمیر!» بعد از آن هم دیگر نه من به ملاقاتش رفتم و نه مامان طلا، ولی خبر دارم نیره هر چند وقت یک بار

مهدی را از کار باز می‌دارد و می‌رود سروقتش. هر وقت هم می‌گوییم: «این چه پدری‌ای برای تو کرده که می‌ری سراغش؟» اشکش می‌چکد و می‌گوید: «همین که بابا هست، کافیه. همیشه که نباید یکی بیاد زمینت و شخم بزنه تا فکر کنی کاری کرده!»

نیره دقیقاً نقطه‌ی مقابل من است. همیشه‌ی خلا اشک‌هاش را در مشتش نگه داشته و دلش برای همه می‌سوزد. بی سر و زبان است و بخشنده. عزت نفسش را با دنیا عوض نمی‌کند. از همان روزی که هدایت برای مهدی وانت خرید تا از کارگری روزمزد خلاص شود، پول‌هایشان را نصف می‌کنند و کنار می‌گذارند تا با هدایت تصفیه کنند. شاید بشود گفت مثل آن زمان‌های من است که می‌خواستم پول کاسپ‌های محل را بدهم. حتی قیافه‌اش هم زمین تا آسمان با من فرق می‌کند. قدش کوتاه است و پوستش رنگِ رورفته و من درازم و سبزه. موهایش هم برعکس موهای فر و ظلمات من، خرمایی و صاف است. اصلاً انگار من این طرف جوی باشم و او آن طرف ولی هرچه با من فرق کند، باز هم خواهر است. اگر بشود نسبت به همه‌ی دنیا بی تفاوت باشم، دلم برای رنگ رفته‌ی او هلاک می‌شود. نیره سه چهار سال از من کوچک‌تر است و همین که دیپلم گرفت و مهدی به خواستگاری اش آمد، هرچه من مخالفت کردم، جفت پایش را در یک کفش کرد که می‌خواهد شوهر کند. در جواب همه‌ی سازهای ناکوک من هم، یک روز کنارم کشید و با نگاه و لحنی که با همیشه فرق داشت گفت: «من تحمل تو رو ندارم، دلم می‌خواهد از این خونه‌ی غم فرار کنم. اگر مهدی رو رد کنی، از خونه‌ی فرار می‌کنم. بفهم و هی از درس و پول برای من نگو، من این رونمی خوام. فقط دوست دارم یه بار تو همه‌ی زندگیم، دیگه اینجا نباشم.» چهارستون بدنم با حرفش لرزید. زنگی ما سخت بود، ولی من هیچ وقت فکر نکرده بودم که می‌شود گریخت. همیشه‌ی خلا می‌خواستم درستش کنم، اما زیادی سخت بود و خیلی جاها از دستم دررفت. وقتی دیدم این طور می‌گوید، دیگر حرفی نزدم و نیره به خانه‌ی بخت رفت. همین چند وقت پیش پرسیدم: «نیره، خوشبختی؟ دیگه مثل اون وقتا فکر و غصه نداری؟» بلند شد نشست و دستی روی شکمش کشید و گفت: «خوشبختی که همیشه

پول نیست. همین که جون مهدی برام درمی‌ره، یعنی همه‌ی دنیا. همین که از صبح تا شوم جون می‌کنه که برای من ویارونه بخره، یعنی غصه‌ها پشم.» در جوابش فقط گفتم هوووم. حرف دیگری نداشت. دقیق زده بود وسط خال. همه‌ی چیزهایی که من نداشتیم را داشت و منی که الهه‌ی منطق بودم، یک دنیا حسرت برایم مانده بود. اولین بار بود که فکر کدم اگر مثلاً من هم زن یک آدم عادی شده بودم یا این قدر خودم را درگیر خانواده و مشکلاتش نکرده بودم، زندگی ام حالا چطور بود؟ شاید من هم یکی دو تایی بچه داشتم و توهمات حالا به ذهنم خطور هم نمی‌کرد.

دستی روی شکمم می‌کشم و دلم هوای یک بچه می‌کند. دستی که به شیشه می‌خورد، مرا از جا می‌پراند. بابای هدایت با عasca کنار ماشین ایستاده و لبخند می‌زند. پیرمردی با زلف سراسر سپید و چهره‌ای فرای مهریانی است. ما صدایش می‌زنیم آقای عنایت، یعنی پدر عنایت. از وقتی یادم است همین طور صدایش می‌کنیم و اسم پسر بزرگش را می‌گوییم. تا بهحال ندیده‌ام ریش و سبیل داشته باشد و حالا هم با این سن، همیشه‌ی خدا صبح به‌صبح تیغ ریش تراشی را بر می‌دارد و دانه‌به‌دانه محاسنیش را می‌زند و با خنده می‌گوید: «باجی خانم صورت ریشو دوست نداره.» با جوانی‌هایش زمین تا آسمان فرق کرده. کمرش خم شده، ولی هنوز پابرجاست و خانه‌اش پررونق. در را باز می‌کنم و دارم کیسه‌ی خریدهایم را از روی صندلی کناری بر می‌دارم که می‌گوید:

- تو این گرما تو ماشین نشستی چی کار دختر؟ مگه کسی خونه نیست؟

کلید را در قفل ماشین می‌چرخانم و به‌رویش لبخند می‌زنم.

- چرا، خونه‌آن. داشتم با خودم فکر می‌کدم.

به‌سمت سایه عصا می‌زند و زیر درخت توت سفید حیاط ما می‌ایستد. درخت این قدر بزرگ شده که سایه‌اش در کوچه افتاده و زیرش تابستان و زمستان لکه‌های حکشده و جدانشدنی ای دارد که نشان از پریاری می‌دهد. این‌که رفته و آنجا ایستاده، یعنی می‌خواهد چند کلام حرف بزند. صد بار بیشتر از خاله‌باجی شنیده‌ام که پیرمرد دلش در آن خانه‌ی حالا خالی می‌گیرد و خیلی عصرها می‌آید و جلوی خانه می‌نشینند. به‌سمتش می‌روم و کیسه‌ها را در دستم جایه‌جا می‌کنم.

- خاله باجی خوبن؟ آقاعنایت، بچه‌ها، همه رو به راهن؟ چه خبر از هما؟
نیو مده؟

احوال همه را می‌پرسم، به جز هدایت، انگار که بترسم حالش را بپرسم و
رسوا شوم. سر تکان می‌دهد و می‌گوید:
- الحمد لله. خدا رو شکر، همه خوبن. هما دیگه بچه‌هاش بزرگ شده‌ن،
سختشه زیاد بیاد و بره. باجی خانم دیگه پادرد خونه‌نشینش کرده. شما آم که
نمی‌آی یه سری بهش بزنی.

شرمنده سرم را پایین می‌اندازم و بهانه می‌آورم:
- والا منم گرفتار کارم، و گرنه دلم خیلی هوشون و کرده. خدا شما و
خاله باجی رو برای ما نگه داره و از بزرگی کمتوں نکنه.

با عصا پاچه‌ی شلوارش را که کج شده صاف می‌کند و من نمی‌دانم چرا
دل آشوبه گرفته‌ام. سرم را پایین انداخته‌ام و مثل آدم‌های خطاكار، بدون این‌که
حرفی زده شده باشد، دست و پایم را گم کرده‌ام.
- رویا، بابا.

تردید صدایش باعث می‌شود آب دهانم را قورت دهم.
- جانم.

از قدیم گفته‌اند تا چوب را برداری، گریه دزده فرار می‌کند! جوری با ترس
نگاهش می‌کنم که اگر کسی ببیند، به ظن و گمان می‌افتد که حتماً خبری هست.
- باباجون، دوست نداشتیم هیچ وقت بیام و این حرفا رو بهت بزنم. امروز
دیدم تو ماشین نشستی و تنها یی، گفتم بد نیست یه کم با هم اختلاط کنیم.
می‌گوییم بله، ولی نمی‌دانم در جواب چه چیز بله را گفته‌ام.

- برو پی زندگیت. من دوست دارم که بهت می‌گم. از این تنور برای تو آبی
گرم نمی‌شه. تو دختر خوبی هستی، هوای خونواده‌ت و داری، یه پا مردی برای
خودت. بلا تکلیف نشین. دو روز دیگه پیر و فرسوده شدی، حسرت این روزا رو
می‌خوری.

هیچ حرفی از هدایت نزده، ولی من از ترس قالب تهی کرده‌ام. نمی‌دانم چرا
فکر می‌کنم چشم‌های پیر مرد بیشتر از این چند کلام حرف دارد و می‌داند!

- شما لطف دارید، ولی خب نمی شه که مامان طلا رو همین جوری ول کنم.
بعدم مردای امروزی دیگه مثل مردای قدیمی نیستن. منم یه کم ایدئالام با شرایط
زنگیم فرق داره. همه که نباید ازدواج کنن...

و سط حرف می گوید:

- منظورم یه چیز دیگه است که خودت می دونی.
برق از سرم می پرد. ناخودآگاه چند قلم عقب می روم و سعی می کنم به در
حیاطمان نزدیک شوم. انگار که حریم امن بخواهم.
- هدایت برای تو مرد زنگی نمی شه، یعنی لی لی نمی ذاره که بشه. درسته
بچهش نمی شه، ولی آدمی آم نیست که بذاره کسی داشته هاش و بگیره. با چنگ و
دندون وايساده.

اینقدر لبم را محکم گاز گرفته ام که مزهی خون در دهانم می پیچد. در همان
عقب رفتنم، سایه رفتنه و آفتاب عصر بر فرق سرم می کوبد. نایلونها در دستم
سنگینی می کند و انگار کوهی بر پشتمن سوار کرده اند.

- من... شما... این طوری نیست!
چند قدم جلوتر می آید و صدایش را پایین تر می آورد.

- من از همون وقتی که او مدلی کمک برای مهمونی هما، همه چی دستم
او مد. فقط گفتم صبر کنم تا ببینم چی می شه.

چند بار آب دهانم را قورت می دهم تا از خشکی گلو تمیر. میهمانی هما
حدود دو سال پیش بود که من همراه مامان طلا رفته بودم برای کمک.

- ولی دیدم فقط تو داری این وسط فنا می شی. هدایت بچه مه، بهتر از تو
می شناسیم. مهربونه، ولی بزدله، خودخواه، جنم وايسادن تو روی لی رو
هم نداره. اصلاً بذار راحتت کنم، نمی دونم بهت چی گفته، ولی من می دونم
دوستش داره. دوازده ساله بچهش نمی شه، ولی هنوز هر بار می خواب بیاد اینجا،
قبلش زنگ می زنه امان، دخیل، یه وقتی حرفی نزنید لی لی دلگیر شه.

به بدیختی می گوییم:

- خاله باجی...
- بله. خاله باجی آم می دونه. دلش برات کبابه، ولی به روت نمی آره. درسته

که هدایت پسرمونه، ولی خدا می‌دونه توأم برامون کمتر از هما نیستی. عین پاره‌ی تنمی. دوست ندارم فردای روز سر موضوعی که آخرش از حالا مشخصه،
یه عمر همسایگی دود بشه و بره هوا.

پشت لبم عرق نشسته و بدلم مورمور می‌کند. نمی‌دانم باید چه جوابی
بدهم. اگر هر کس دیگری جای آقای عنايت بود، به در حاشا می‌زدم و زیر بار
نمی‌رفتم، ولی آقای عنايت و خاله‌باجی یک عمر به گردن ما حق دارند. کم
نداری‌های ما را به دوش نکشیده‌اند. از همه‌ی این‌ها گذشته، حالا نقش بابای
هدایت را دارد، مردی که همسر شرعی من است.
- از کجا می‌دونین؟ هدایت...

می‌چرخد و عصازنان به سمت دیوار حیاطمان می‌رود و تکیه می‌زند. انگار
باری که روی دوش من است، کمر او را تاکرده باشد. با ته عصایش چند فسیل
توت را از آسفالت جدا می‌کند و می‌گوید:

- از همون باری که هما او مده بود. به همه سلام کردي و به هدایت که
رسیدی، حتی نگاهش نکردی. هدایت تموم مدت نه نگاهت کرد و نه حرفی زد.
اونم هدایتی که وقتی تو می‌او مده، همیشه‌ی خدا دورت می‌چرخید و درمورد
زمین و آسمون باهات حرف می‌زد. همون موقع شستم خبردار شد یه چیزی
شده. با باجی خانم که شور نشستم، اونم یه چیزایی دستش او مده بود. دوستی
تو و هدایت نقل یه روز و دو روز نبود که یه‌هو بزنید زیرش و بشید غریبه. یه
چند وقتی هدایت و زیر نظر داشتم تا یه روز او مده به باجی خانم گفت رویا گناه
داره و محل کار قبليش عذرش و خواسته‌ن و از اين حرفایي که بچه‌ها می‌زنن و
فکر می‌کنن اگه ننه بباشون دهن باز نمی‌کنن، یعنی نمی‌فهمن.

در زندگی ام روزهای زيادي بوده که احساس شرمساري کرده‌ام، ولی
پوست‌کلفت‌تر از آن بوده‌ام که سرم را پاين بیندازم و احساس سرشکستگی کنم.

اما امروز اين‌قدر شرمنده‌ام که حتی گردنم هم دیگر کش نمی‌آيد!
- اينارو نگفتم که شرمنده‌ت کنم باباجان. اگه کسی بخواه شرمنده باشه، اون
منم که پسرم شده هدایتی که بخواه از یه دختر سوءاستفاده کنه.
صدایي از گلويم خارج می‌شود، ولی مفهومش را خودم هم نمی‌فهمم.

- باجی خانم یه روز صدای هدایت رو که با تلفن حرف می زد شنید. خدا رو شکر لی لی نبود، ولی همیشه شانس نمی آرید. می گن ماه پشت ابر نمی مونه. من عروسوم و می شناسم و می دونم اگه خدای ناکرده باد براش خبر ببره، دودمان همه رو به باد می ده.

به بدینختی می گوییم:

- می دونم.

صدای تقویق عصایش را می شنوم، ولی روی سر بلند کردن و دیدنش را ندارم. با خودم چه فکری کرده بودم؟ که همه‌ی عمر با هدایت خاله بازی می کنم و هیچ کس نمی فهمد؟ بر می گردم و همان طور که به طرف خانه شان قدم می زند، می پرسم:

- هدایت می دونه؟

همان طور پشت به من می گوید:

- نه، ولی تا ریزه‌ی آخر حق و حقوقت و از حلقومش می کشم بیرون.

مرتبکه بی وجدان!

کلیدش را با زحمت در سوراخ قفل می اندازد و بعد تقدیر که به هم می خورد، عین یک سطل آب رویم می ریزد. من هم پاهایم را می کشم به سمت در خانه و با این که کلید دارم، زنگ می زنم، چند زنگ عصبی و پشت سرهم. بعد هم پیشانی ام را به در آهنه داغ می چسبانم و بیشتر عرق می ریزم. نمی دانم چند دقیقه طول می کشد تا بالاخره نیره نفس زنان با چادری که پرهاش را به دندان گرفته، در را باز می کند. مرا که می بیند، هین می کشد و عقب عقب می رود. معلوم نیست چه شکلی شده ام که بیچاره زن پابه ماه این طور ترسیده. به زور لبخند ماسیده‌ای می زنم و سلام می کنم که در جواب فقط سر تکان می دهد. در را پشت سرم می بندم و یک راست به سمت تخت فلزی ای که از قدیم گوشه‌ی حیاط مانده می روم. نایلون‌ها را که چند بار دور انگشت‌هایم چرخیده‌اند، به زحمت جدا می کنم و لب تخت می نشینم. حالم از نشستن گذشته و پاهایم را بالا می آورم و دراز می کشم. کفی تخت عین توری مرغی است و این قدر نقش تن آدمی گرفته و استفاده شده که شکم داده. وقتی دراز می کشم، بیشتر فرومی رود،

انگار در قبر افتاده باشم. وقتی نیره می‌آید و با دلهره بالای سرم می‌ایستد، دست دراز می‌کنم و دستش را می‌گیرم. کاش می‌شد او دستم را بگیرد و از این ماجرا یی که حالا بیشتر شبیه به منجلاب شده، نجاتم دهد! دستش را نوازش می‌کنم و ناله‌وار می‌گویم:

- فردا مرخصی می‌گیرم، بریم برای بچه یه چیزایی بگیریم.
چشم‌هایش با هراس دور می‌چرخد. هیچ وقت عادت نداشته مرا با این حال و روز ببیند. جلوتر می‌آید و لب تخت می‌نشینید که بیشتر فرومی‌رویم. دوست دارم کنار برود و با من در این قبر ننشینند. مامان طلا از داخل خانه صدا می‌زند:
- نیر...

پرده‌ی تور جلوی در هال را بالا می‌زند و نیره را نصفه صدا می‌زند. نیره بی‌جان و زیر لب «مامان» بی‌حالی می‌گوید. صدای پاهای هولکرده‌ی مامان را که دمپایی‌ها را کنار می‌زند و می‌دود، می‌شنوم و دلم برایش کتاب می‌شود. سیم‌های آهنی تخت داغ هستند و مرا در آتش جهنه‌ی که خودم ساخته‌ام، می‌سوزانند. مامان طلا می‌آید و بی‌نفس و آرام می‌گوید:
- رویا! چی شده؟

دستم را حالا به سمت او می‌گیرم، شاید نجاتم دهد. انگشت‌هایم را که می‌گیرد، انگار ذره‌ای از بهشت باشد، سرد سرد است. به نیره نگاه می‌کنم که رنگ به رخ ندارد.

- پا شو این گوشتا رو ببر تو تا بونگرفته.

چشم‌هایش دودو می‌زند، ولی با زحمت هیکل درشت‌شده و شکم برآمدۀ‌اش را از روی تخت بلند می‌کند، خم می‌شود و نایلون‌ها را بر می‌دارد. می‌دانم همه‌ی دلش اینجاست، ولی خودش می‌داند که خبری شده و دلم نمی‌خواهد او بشنو. هنوز چند قدم نرفته، پشت به ما می‌ایستد و میان هق‌هق گریه می‌گوید:

- بابام چیزیش شده؟

دست‌های مامان طلا را بیشتر فشار می‌دهم و بلند می‌خندم.
- فکر می‌کنی من ککم برای بابا می‌گزره؟ نه، همه سالم‌من، فقط من یه کمی کم

آورده‌م.

به‌زحمت روی کفی تخت که لقلق می‌خورد، می‌نشینم و پاهایم را در شکم جمع می‌کنم. مامان‌طلا شوکه ایستاده و هیچ نمی‌گوید. سابقه نداشته رویا بشکند و کسی خردۀ‌ها‌یش را ببیند.

- بیا بشین. می‌خواستم تو ندونی، ولی حالاکه می‌بینم می‌خوای بدتر غصه بخوری، برای تواأم می‌گم، شاید تونستیم با هم یه خاکی تو سرمهون بزیزیم.
مامان‌طلا با احتیاط می‌گوید:

- رضا رو گرفته‌ن؟

نیره روی زمین پهن می‌شود و من به نشانه‌ی نه سرم را تکان می‌دهم. نیره با گوشه‌ی چادر گل‌گلی اشکش را می‌گیرد و لب می‌زند:
- مهدی؟

مقنه را از سرم می‌کشم و یک گوشه می‌اندازم و می‌گویم:
- رویا!

همه را حدس می‌زنند به‌جز منی که با این قیافه‌ی نزار جلویشان نشسته‌ام.
مامان‌طلا که نفس راحت می‌کشد، خنده‌ام می‌گیرد.

- خب بگو چی شده دختر، جونمون و آوردي تو حلقومنا!

به چشم‌های نیره که دودو می‌زند نگاه می‌کنم. دارد از غصه می‌میرد!
- خاله باجی اینا فهمیده‌ن.

جمله‌ام درد دارد. مامان‌طلا محکم به صورتش می‌زند و می‌گوید:
- آخی ننه! آخی بوام! آخی ننه! آخی ننه...-

نیره هم کف حیاط ضعف کرده و آرام‌آرام اشک می‌ریزد. صدای مامان‌طلا که ضجه می‌زند، کل حیاط را برداشت. بهزور خودم را از ته آن قبر ببرون می‌کشم و دست‌های مامان‌طلا را که به صورتش می‌زند و از روسیاه شلنش می‌گوید،

می‌گیرم.

- هیس مامان! تو رو خدا، صدات و می‌شنون! مامان، تو رو خدا، نگام کن!
لب‌ها‌یش را به دندان می‌گیرد و با چشم‌هایی پر از اشک نگاهم می‌کند و سرشن را تکان می‌دهد.

- آخى، روسیاه شدم! آخى که لى لى آبرومون و مى بره! اى لعنت بشى مرد
که يكى يكى بچه هات نابود شدن! آخى ننهم، كجايى بىينى رو دت روزى يه بار
مى ميره!

اين قدر ضعف مى كند که به زور نگهش مى دارم. به نيره مى گويم:

- شيلنگ آب و بيار.

بيچاره با آن حال نزار سه بار دور خودش مى چرخد تا بلند شود و بعد
دولادولا به سمت شيلنگى که كف حياط افتاده مى رود.

- طورى که نشده هنوز. لى لى اصلاً نمى دونه، فقط خاله باجي و آقای
عنایت.

دستش را آزاد مى كند و به دندان مى گيرد.

- الهى من بميرم برات! کاش مرده بودم و نمى ديدم اين روزاي روسياهيت!
با التماس صدایش مى زنم و از شيلنگى که نيره آورده و از همه جايش آب
فواره مى زند، كمی آب به صورتش مى زنم. نيره بيچاره دست گذاشته روی
شكمش و بي رقم ناله مى كند. به زور مامان را به سمت خانه مى برم و به نيره اي
كه ديجر درحال افتادن است، تشر مى زنم:

- اين آب و ببند و بيا داخل تا كل محل نفهميدن!

ساعت دوازده شب است و ما پشت اتاق زايمان نشسته‌ایم. مامان طلا
تسبيحش را دور مى چرخاند و فقط صدای «س» گفتن خفيش به گوش مى رسد.
ذکر مى گويد که نيره راحت فارغ شود. مهدى از بس شور زد و گوشه‌ى
ناخن‌هايش را جويدي، مامان طلانهبيش زد و او را فرستاد تا يك دور بزند و وقتی
نيره فارغ شد، برگردد. بيچاره در بچگى مادرش را از دست داده و فقط يك خواهر
دارد که او هم چون بچه‌ى كوچك دارد، معذرخواست و نيامد تا به جمع
منتظرین اضافه شود. البته مامان طلا ده بار تکرار کرد: «بچه‌ى دومش، تو قعی
نيست کسی بباد.» من که مى دانم خودش از همه بيشتر توقع دارد و اين حرف‌ها
را مى زند تا مرهم دل خودش باشد. از كمردرد نمى توانم درست بنشينم. خم و
راست مى شوم تا اين باقيمانده‌ى زمان هم بگذرد و اگر خدا بخواهد، صاحب

نوهی پسر شویم. مامان طلا تسبیحش را دور دستش می‌اندازد و بلند می‌شود.
چادرش را از سر بر می‌دارد و گلوله می‌کند و روی اولین صندلی می‌گذارد و من
بی‌حال و حوصله نگاهش می‌کنم.

- پا شو قربون اون صورت برم که خستگی ازش می‌باره، پا شو یه کم دراز
بکش.

- مگه می‌شه؟ زسته، هی همه رد می‌شن!

- رد بشن. پا شو مادر که توأم کم از زن تازه‌زاییده نداری.

خدمه‌ای با سطلی به دست از کنارمان رد می‌شود، چند بار بر می‌گردد و
چپ چپ نگاه می‌کند. اخم می‌کنم و با تشر می‌گوییم:

- چیه؟ نگاه کردن داره؟ آدم ندیدی؟

بیچاره دمش را می‌گذارد روی کولش و بهدو می‌رود. مامان می‌گوید:

- مادر من، با این بدیخت چی کار داری؟

- مگه نمی‌بینی داره نگاه می‌کنه؟

دوباره قربان صدقه‌ام می‌رود که دراز بکشم، شاید کمی حالم سر جایش
بیاید. این قدر خسته‌ام که کوتاه می‌آیم و سرم را روی چادرش که نقش بالش را
دارد می‌گذارم. کمرم از خستگی سوزن‌سوزن می‌شود. عصر که مامان طلا را
تیمار کردم، درد نیره شروع شد. نه از آن دردهایی که خدا خوشش بیاید،
پشت سرهم داد و فریاد زد: «به دادم برسید، بچه مداره می‌آد!» دیگر مامان طلا
غش و ضعفش را و من همه‌ی بدیختی‌هایم را به فراموشی سپردیم و سریع
بچه‌پیچش کردیم و آمدیم بیمارستان. وقتی آمدیم، تازه معلوم شد خانم
سونوگرافی آخرش را نرفته که مثلاً در زندگی صرفه‌جویی کند و به همین خاطر
نمی‌دانسته بچه نچرخیده و با پا آمده. بیچاره این همه درد کشید و عاقبت هم
بردنده اتفاق عمل تا سزارین شود. مامان که به قول خودش پر و پایی ندارد،
مهدی هم که از استرس دست و پایش را گم کرده بود، آخرش همه‌ی بدو بدوها
نصیب من شد و یک لایه خستگی دیگر به دوشم اضافه کرد. البته اگر دل آدم
خوش باشد، هیچ‌کدام از این‌ها خستگی حساب نمی‌شود و روی دوش
نمی‌ماند.

چنبره زدهام و بهزور قد درازم را روی سه صندلی جا دادهام تا مامان طلا روی
صندلی چهارم بنشینند. کفش‌هایم را بیرون آورده و آرام‌آرام پاهایم را ماساژ
می‌دهد. هر بار که دستش را دور انگشت کوچکم که تاول زده می‌چرخاند،
ابروهایم را درهم می‌کشم، ولی صدایم درنمی‌آید.
- خودت و بزن به خواب، یه خونواه اومدن.

تا می‌خواهم بفهمم چه شده، چند نفر در دیدرسم قرار می‌گیرند و من سریع
چشم‌هایم را می‌بندم. مامان طلا زیر لب می‌گوید:
- ببینن بیداری، می‌گن پا شو ما بشینیم.
در دلم لبخند می‌زنم و با چشم‌های بسته به هیاهو گوش می‌دهم. صدای یک
مرد می‌آید که با خوشحالی می‌گوید:

- قولش دادم پسر بزاد، سیش یه گوشواره می‌گیرم.
دعا می‌کنم پسر باشد. حق دارد مرد بیچاره، دختر باشد که چه شود؟ یک
عمر بزرگش کند، آب و دانه‌اش بدهد، مراقب باشد کسی چپ و راست نگاهش
نکند، بعد بروم و زن دوم صیغه‌ای عشق بی و فایش بشود؟! مامان طلا دوباره
دست روی تاول پایم می‌کشد و دردم را تازه‌تر می‌کند. صدای کفش‌هایی را که
دورم قدم می‌زنند، در ذهنم مرور می‌کنم. یکی نزدیک می‌شود و صدای یک زن
می‌گوید:

- چه خبرتونه شما؟ مریض دارین؟
مامان طلا با صدای آرام، انگار واقعاً من خواب باشم، می‌گوید:
- خدا رو شکر زائو داریم ما.
چند نفر با هم می‌گویند خدا رو شکر و زن دوباره می‌پرسد:
- شکم چندمشه؟
مامان طلا جواب می‌دهد:
- خدا رو شکر دومیه. اولی دختر بود، این‌یکی غلام‌تونه.
دوباره همه با هم می‌گویند خدا رو شکر. زن می‌پرسد:
- شوهرش نیست؟
مامان هم که انگار بدش نمی‌آید هم تعریف داشته باشد، با توضیح و تفصیل

برایش همه‌چیز را از همان زمانی که وسط حیاط افتاد، ریزبه‌ریز تعریف می‌کند و هر بار که به چیز خوبی می‌رسد، همه با هم خدا را شکر می‌کنند. بچه‌ی قبلی نیره که می‌خواست به دنیا بیاید، نادر هنوز زنده بود. با مهدی آمده بود و تا وقتی نیره فارغ شد، در حیاط بیمارستان ماند. وقتی فهمیدم او هم آمده، قشرق به پا کردم که یا جای من اینجاست یا آن بالقوز! بیچاره از ترس من اصلاً بالا نیامد. گفتم: «می‌آد بالا، خجالت‌زده‌مون می‌کنه.» با همه حجت تمام کردم که به نیره نگویند آمده، و گرنه جفت پاهایش را می‌کرد در یک کفش که بگویید بیاید بالا. کاش حالا بود و می‌آمد و از خجالت بودنش نمی‌توانستیم سرمان را بلند کنیم! شاید هم اگر بود، این‌قدر حجم سرشکنگی من و خجالت‌زده بودنمان زیاد بود که دیگر نادر به چشم کسی نمی‌آمد! همه‌ی این اتفاق‌هایی که برای من پیش می‌آید، عین انرژی هسته‌ای که ملت شعار سر می‌دهند حق مسلم ماست، حق مسلم من است. می‌گویند چوب خدا صدا ندارد. ساعت‌به‌ساعت نشستم و بلند شدم و گفتم: «نادر نمی‌ذاره ما سرمون و بلند کنیم، نادر خجالت‌زده‌مون می‌کنه، نادر کوفته، حیف نون که بدیم بخوره، حیف هوکه توش نفس بکشه، حق نداره پا تو خونه بذاره.» این‌قدر گفتم و گفتم تا خدا همه را شنید و نادری را که به هیچ‌کس جز خودش آزار نرسانده بود، برد و خواری‌ها را گذاشت برای من. مراسم ختمش بود که هدایت را بعد از مدت‌ها جلوی خانه دیدم و دیگر نتوانستم تحمل کنم. دستش را که دراز کرد، با همه‌ی وجود بغلش کردم و اشک ریختم. بعد از آن روز و آن آغوش لعنتی بود که همه‌ی فراموش‌شده‌ها بازگشت و زنگ زدن‌های هدایت شروع شد. یک روز دو سه ساعتی با هم حرف زدیم و هر کدام از دردهای دلمان گفتیم. آخرش که خواستم خدا حافظی کنم، گفت: «رؤیا، تو از زندگیت راضی هستی؟» گفتم: «به‌نظر خودت راضی‌ام؟» بی مقدمه گفت: «حاضری پنهونی با من باشی؟» قلبم یک آن باحرفس ریخت. گفتم: «چه جوری؟ یعنی چی؟ پس لی لی چی؟» نگفتم نه، گوشی را قطع نکردم، به‌جایش نشستم و از اما و اگرها گفتم! گفت: «لی لی که هست. خودت می‌دونی که دخترخاله‌مه و نمی‌شه هیچ‌کاریش کرد، ولی تو که وضع زندگی ما رو می‌دونی.» من از وضع زندگی شان هیچ نمی‌دانستم. هرچه را خبر داشتم، خود هدایت گفته بود، و گرنه

در ظاهر همه‌چیز خوب بود. هیچ وقت پیش نیامده بود که مثلاً خاله باجی بگوید بین لی لی و هدایت شکرآب است یا مثلاً سر و صدایی خودمان شنیده باشیم. فقط در همین حد می‌دانستم که چند سال است ازدواج کرده‌اند و هنوز بچه‌های در کار نیست! ولی خودش هر بار از لی لی و بدخلقی‌ها یش می‌گفت، از این‌که دلش بچه می‌خواهد و لی لی مشکل دارد. حتی یک بار هم نگفت مشکلش چیست. خسته بودم و دلم بیشتر می‌خواست. همیشه‌ی خدا فکر می‌کردم سهمم از زندگی بیشتر از این حرف‌هاست و خدا می‌داند که بود. همیشه‌ی عمر دویله بودم و همیشه‌ی زندگی دیر رسیده بودم. آن روز تلفن را قطع کردم و نه او دیگر ادامه داد و نه من. یک‌جورهایی معذب شده بودم. با خودم قرار گذاشت اگر دوباره زنگ زد، جوابش را ندهم. هر بار هم که وسوسه می‌شدم، می‌گفتم مگر همه‌ی چیزهایی را که در زندگی می‌خواستم دارم که حالا هدایت را داشته باشم؟ آن هم چه؟ یواشکی! ولی فکرش عین همان ریشمیزهایی که همه‌جای خانه را گرفته، سلول به سلول مغزم را گرفته بود و می‌جوید. چند باری زنگ زد، ولی من به هر بدبهختی ای بود، جوابش را ندادم. نادر رفته بود و بابا که خیلی وقت بود که نبود. نیره از من دلگیر بود و طرف‌های ما پیدایش نمی‌شد. بهانه می‌کرد: «وقتی می‌آم اونجا، نادر یه لحظه‌آم از جلوی چشم‌ام کنار نمی‌ره». رضا هم که خدا به راه راست هدایتش کند، اصلاً سر دعوای رضا شد که مجبور شدم دوباره به هدایت زنگ بزنم. با یکی دعوا کرده بود و زنجیر کشیده بود همه‌جای بدنش و بعد هم فرار کرده بود. هر روز خدا مأمور می‌آمد و جلوی خانه کشیک می‌داد. هر بار که مأمور در خانه را می‌زد، مامان طلا زنگ می‌زد و ناله و زاری می‌کرد: «من بدبهخت تنها تو این خونه با این مأمورا چی کار کنم؟» یک بار نگفتم: «مامان، من بسیام باهашون چی کار کنم؟ چه کاری از دست من بر می‌آد؟» هر روز من بیچاره باید می‌آمد و التماس می‌کردم که بروند و جلوی همسایه‌هایی که هیچ وقت به رویمان نیاوردنند، آبروریزی نکنند. آخر کسی نبود به مامان طلا بگوید بیچاره، از کدام آبرو حرف می‌زنی؟! خلاصه وقتی کارد به استخوانم رسید، به هدایت زنگ زدم و گفتم: «تو رو خدا بیا و ما رو نجات بده!» آمد! هر روز مامان را سوار ماشین کرد و برد در خانه‌ی شاکی، پول داد، ریش

گرو گذاشت، آبرو خرج کرد تا رضایت دادند. هر بار هم که آمد، من خودم را پنهان کردم و مامان طلا چپ چپ نگاهم کرد ولی لب باز نکرد. وقتی ماجرا تمام شد و آثارا با افتخار و بازوهای برآمده برگشت، مامان طلا مرا در حیاط کنار کشید و پرسید: (قضیه‌ی تو با هدایت چیه؟) از ترسم رو برگرداند. دوباره گفت: «من نمی‌دونم چی گفته و چی شنیدی، ولی می‌ترسیدم نباشه و زبونم لال رضامم سر بی‌کسی بدم». گردنم را کشیدم و در چشم‌ها یش نگاه کردم و گفتم: «می‌گه بیا و صیغه‌م شو». مامان طلا مثل امروز محکم به صورتش نزد، فقط خیره نگاه کرد و بعد هم چرخید و رفت! خیلی راحت، مثل همیشه همه‌ی بارها را روی دوش من گذاشت و رفت، نه نه گفت و نه آری! عصرش هدایت بعد از مدت‌ها زنگ زد. خجالت کشیدم که جواب ندهم. پیش خودش فکر می‌کرد فقط وقتی کار دارد پیدایش می‌شود. از خدا پنهان نیست که از یک طرف هم ترسیدم جواب ندهم. ترسیدم دوباره روزی بباید و حضورش لازم باشد تا ما دلخوش زندگی کنیم. دلم یک راه میان بر می‌خواست و چه کسی بهتر از هدایت که همه‌ی بچگی هایم در دید زدن‌های یواشکی اش گذشته بود و بزرگی هایم در حسرت دیدن و بودنش!

فصل دوم

رؤیاها همیشه بافتی نیستند، گاهی باید دو بال برایشان خرید تا به پرواز درآیند.

نیره و بچه را به خانه‌ی خودمان آورده‌ایم تا به قول مامان تر و خشکشان کنیم که زودتر پا بگیرند. نیره یک پسر کاکل‌زری آورده و خانه را با قدموش روشن کرده است. خانواده‌ی ما از آن‌هایی است که پسر برایشان همه‌ی دنیاست! دخترها در خانه‌ی ما هیچ وقت بچه‌ی واقعی و درست و حسابی نبودند و نخواهند شد. بابا همیشه‌ی خدا معتقد بود دختر مال مردم است و یک روز یک نفر می‌آید و با خود می‌بردش! از بچگی فکر می‌کردم باید یکی بیاید و مرا برای همیشه ببرد. هیچ وقت فکر نمی‌کردم من هم عضوی از اهالی خانه باشم. همیشه‌ی خدا پول‌های نداشته و همان امکانات مختصر مال پسرها بود. اگر غذا کم بود، باید بابا و پسرها اول می‌خوردند و اگر چیزی زیاد می‌آمد، اول نیره و بعد من و آخر سر لقمه‌ای نصیب مامان طلا می‌شد. مردها می‌خوردند، باد می‌کردند، دل‌بالا می‌افتادند و پا روی پا می‌انداختند. از همان وقت‌ها فهمیدم در دنیای من سهم زن‌ها از زندگی خیلی کمتر از مردهاست. باور و تصور این شد که من باید تلاش کنم تارضا راحت باشد. شاید دلیل این‌همه تنفرم از بابا و نادر هم همین تبعیض‌های جنسیتی بود که لحظه‌به‌لحظه به خوردم می‌دادند. شاید دلیل گرایش من به هدایت هم همین بود، اینکه هدایت مرا کمتر نمی‌دانست و هر بار مرا می‌دید، لبخند می‌زد و از پیشرفت‌هایم می‌پرسید. اوایل در حد «ریاضی‌ت و چند گرفتی و زبان‌ت چقدر پیشرفت کرده» بود و کم کم به «چقدر قدت بلند شده، بینی‌ت قلمیه و چه دختر خوبی هستی» و بعدترها به «آفرین به هوش و ذکاوتت، ماشالا به حواس جمعت، ای ول به پشتکارت» و بعد بعدترها به «فقط تو می‌تونستی بدون کلاس و برنامه‌ریزی، دانشگاه دولتی شهر خودت قبول شی» و آن‌واخر، قبل از ازدواجش، به این‌که «من بهت افتخار می‌کنم که هم درس می‌خونی و هم پول درمی‌آری» رسید. بدشانسی من این بود که هر بار از

نگفته‌های من گفت و ناخواسته مرا بیشتر در دام آن چشم‌های قهوه‌ای و صورت استخوانی گرفتار کرد. آنقدر گفت و گفت تا من فکر کردم هدایت مال من است. هر بار که می‌گفت، بیشتر از قبل تلاش می‌کردم. شب‌ها نمی‌خوابیدم و روزها به یادش بیشتر زور می‌زدم. همه‌ی این‌ها کنار هم برای دختری که یک عمر کم بود، خیلی زیاد بود، خیلی زیاد.

آنوقتها وقتی دراز می‌کشیدم و آرام‌آرام به خاطر حرف‌ها و کارهای بابا اشک می‌ریختم، کورسوسی امیدها و رؤیاهایم، حرف‌ها و توجهات هدایت بود. هدایتی که در جایی از قلبم که جای هیچ‌کس نبود، نشست و کم‌کم جوانه زد. یک روز خیلی اتفاقی وقتی داشتم از جلوی خانه‌شان رد می‌شدم، صدای هلهله آمد و سهم من از آن‌همه آرزو، یک بشقاب شیرینی خامه‌ای بود که خاله‌bagji با خنده جلوی درآورد و نفس کشید که خدا را شکر، این بچه‌ی آخر هم سر خانه و زندگی اش رفت! نمی‌شود گفت من شکستم، چون رؤیاهای هیچ وقت شکستنی نیستند. من رؤیاهایم را در دل نگه داشتم تا به وقتی بال در بیاورند و در آسمان پرواز کنند.

خسته و کوفته از شرکت آمده‌ام و لباس‌هایم را نصفه و نیمه درآورده، کنار بچه می‌نشینم و با حلاوت بغلش می‌کنم. هنوز اسم ندارد. با نوک انگشت روی بینی اش که جوش‌های سفید دارد می‌کشم و کمی از بویش را وارد ریه‌هایم می‌کنم. برای نیره خوشحالم، ولی بعضی از حسادت هم همان گوش و کنار دست‌وپا می‌زند. روسربی مملوی را که دور سرش محکم پیچیده‌اند، کمی شل می‌کنم و آرام دستم را روی آن قسمتی که نرم است می‌کشم و دلم یک‌جوری می‌شود.

- دستات و شستی؟ بچه نازکه، مریض می‌شه‌ها!
بچه را بیشتر به خودم فشار می‌دهم و الکی می‌گویم آره. دلم نمی‌آید مرا از این پسر جدا کنند.

- دوباره لباسات و همین‌جا ریختی؟ پا شو جمع‌شون کن، خواهر مهدی
قراره بیاد.

فقط شانه بالا می‌اندازم که یعنی به من چه و گوش‌هی لب بچه را می‌بوسم.

کچ خندی با چشم‌های بسته می‌زند که دلم بیشتر برایش می‌رود.
- حدیث کجاست؟

هنوز شکمش بزرگ است و پهنهای راه می‌رود. خم می‌شود و لباس‌های مرا
که هر کدام گوشه‌ای ریخته، جمع می‌کند و می‌گوید:
- با مهدی رفته.

سگرمه‌هایم را در هم می‌کشم. بچه‌ی بیچاره در این آفتاب و هوای گرم، در آن
ماشین زپرتی گرم‌آزاده می‌شود. بی آن‌که من چیزی بگویم، زودتر پیش‌دستی
می‌کند و می‌گوید:

- خودش دوست داره بره، من صد بار گفته‌م نره. می‌شناسیش که چه
چشم‌سفیدی شده. پاش و می‌کنه تو یه کفش که الایا باید برم.
هزار بار گفته‌ام این بچه را با مهدی نفرستد. اصلاً خوش نمی‌آید بالای وانت
بایستند و خیار و گوجه نایلوون کند و دست مشتری بدهد، ولی انگار نیره‌خانم
زیاد هم برای نظرات من تره خرد نمی‌کند. بچه را روی تشکش می‌گذارم، با
شتاب بلند می‌شوم و لباس‌هایم را از دستش می‌کشم. تکان می‌خورد و تقلّاً
می‌کند که نیقتند و بسم اللہ زیر لب می‌گوید که یعنی چه مرگ است!

به اتاق می‌روم و در را با صدا به هم می‌کوبم و با خودم زمزمه می‌کنم خلاائق
هرچه لا یق! جورایم را به زور بیرون می‌کشم و تشکم را که همان گوشه‌ی اتاق
روی هم انداخته شده، پهنه می‌کنم و دراز می‌کشم. کولر خانه فقط یک دهانه دارد
و باد را از پنجه‌ی هال به داخل هدایت می‌کند و وقتی داخل اتاق باشی و در
بسته باشد، عین کوره‌ی آجرپزی می‌شود. دستم را که روی پیشانی ام گذاشته‌ام،
خیس عرق شده. خودم را کش می‌آورم و پنکه را می‌زنم. تلق تلق‌کنان راه
می‌افتد. دوباره دراز می‌کشم و به سقف نگاه می‌کنم. سه روز است با هدایت
حرف نزدهام و سراغش هم نرفته‌ام. دیروز و پریروز را به بهانه‌ی نیره مرخصی
گرفتم و امروز هرچه زنگ زد، جوابش را ندادم. هنوز نمی‌دانم باید چه بگویم.
اصلاً هنوز تصمیم نگرفته‌ام به هدایت بگویم یا خیلی راحت بی‌رنگ شوم.
شاید اصلاً باید بروم!

آب دهانم را که قورت می‌دهم، به زور پایین می‌رود و درد دارد. حتی

نمی‌دانم به بودن هدایت عادت کرده‌ام یا دوستش دارم. قدیم‌ها دوستش داشتم، ولی مدت‌هاست دیگر تکلیف دلم را نمی‌دانم. این قدر بی‌مهری دیده‌ام که دیگر قلبم قفل کرده و مهر را نمی‌شناسد. مثل آن روزهایی شده‌ام که قرار بود ازدواج کند و هرکس می‌گفت بالای چشم‌ت ابروست، اشک‌هایم می‌چکید و دلم پر از درد می‌شد. حالا اشک نمی‌ریزم، ولی گلویم مثل همان وقت‌ها درد دارد. البته خوبی‌اش این است که می‌دانم نمی‌میرم. آن روزها فکر می‌کردم از غصه‌اش دق خواهم کرد، ولی نمردم و حالا می‌دانم فقط باید چند وقتی سخت بگذرانم. بعضی آدم‌ها شبیه سخت پستان هستند، پستانشان یک لایه‌ی محافظتی دارد و هرجه درد می‌آید، محکم‌ترشان می‌کند.

خودم را نیم‌حیز به کیفم می‌رسانم و از زیپ پشتی اش دفترچه‌ی عقد موقعت را ببرون می‌آورم و دوباره روی تشکی که گرما ساطع می‌کند، دراز می‌کشم. یک دفترچه‌ی کوچک است، عین شناسنامه و حتی ابعادش هم از سند ازدواج دائم کوچک‌تر است. شاید باید از همین کوچک‌کی ابعادش می‌فهمیدم همه‌چیزش کمتر است، ولی من آن روزها خام بودم و نفهمیدم. کاش باقی آدم‌ها بفهمند به این دفترچه‌ی زنگی مشترک نمی‌گویند و فقط ادایش را درمی‌آورند! کی صیغه مثل عقد بوده که حالا بشود؟ روی اسم دوشیزه دست می‌کشم و به اسم هدایت که می‌رسم، دست‌هایم را می‌دزدم. امروز صبح برایم پیام فرستاده که «دارم دیوونه می‌شم، چرا جواب نمی‌دی؟» چند بار دست بردم جواب بدhem، ولی باز گذاشتمش کنار و به دوربینی که دقیقاً روی میزم زوم شده، چشم دوختم. مثلاً خواستم مثل فیلم‌ها همه‌چیز را از چشم‌هایم بخواند، ولی چند دقیقه بعد دوباره پیام داد «من دارم می‌رم خونه. لی لی سردد داره، باید ببرمش دکتر.» گوشی را خیلی آرام در کیفم انداختم و به سردد بی‌امانی که از همان روز مرا رها نکرده، فکر کردم. سردد برای من یک چیز عادی است که حتی دیگر درمورد داشتنش هم باکسی حرف نمی‌زنم. قبلًا مامان طلا از خاله‌باجی شنیده بود لی هر وقت می‌شنود کسی بچه‌دار شده، چند روز سردد می‌گیرد و حالت خراب می‌شود. خوش به‌حالش! شاید اگر کسی ناز مرا هم می‌خرید و جواب سردد گرفتمن این نبود که برو دکتر، من هم خودم را به غش و ضعف می‌زدم. حالا سه روز تمام

است خوراکم آب و غصه شده و حتی کسی وقت نکرده بپرسد یک مَنَّت به چند،
حرف زدن درموردش هم عبث است.

دوباره دراز می‌شوم و کیف را به سمت خودم می‌کشم و بین آستر و زیپش را
که با نخ دوخته‌ام، می‌شکافم و پوشه‌ای را که فقط خودم می‌دانم وجود دارد،
بیرون می‌کشم و همان طور داخل کیف نگاهش می‌کنم تا مبادا کسی بباید و
ببیند.

آب دهانم را قورت می‌دهم و با خودم کارهایی را که باید انجام دهم، مرور
می‌کنم. پوزخندی حواله‌ی خودم می‌کنم. انگار کارهایی را که این دو روز در
ذهنم مرور کرده بودم، انجام داده‌ام که حالا نشسته‌ام و دوباره نقشه می‌کشم!
همه‌ی این دو روز فکر کردم امروز وقتی هدایت زنگ زد که بیا، می‌روم و وقتی
مرا بغل کرد، اشک‌هایم را سر می‌دهم و می‌گذارم کمی سنگینی سینه‌ام کم شود
و همه‌ی ما جرا را برایش بازگو می‌کنم، ولی ذهنی خیال باطل! لی لی همیشه‌ی
خداندانسته چند قدم جلوتر از من ایستاده. سر بزنگاه می‌آید، می‌رسد و بعد
جلو می‌زند. هیچ وقت یادم نمی‌رود که با چه بدبهختی ای با هدایت قرار گذاشتیم
به سفر برویم و هدایت چه دروغ‌ها گفت که سفر کاری دارد و اگر لی لی را ببرد،
همه‌اش مجبور می‌شود تنها بماند و از این حرف‌هایی که یک ماه تمام با هم
تمرین کرده بودیم تاروز آخر که لی لی نشست به گریه کردن که به دلش بدآمده و
نباید برود! همه‌ی نقشه‌هایمان دود شد و به هوا رفت. همان اوایلی بود که با هم
محرم شده بودیم و بعد از آن دیگر هدایت حتی حرف یک سفر و یا یک شب
پیش من ماندن را هم پیش نکشید. البته چند روز بعد آمد و گفت خانه‌ای اجاره
کرده تا هر وقت خواست مرا ببیند، به آنجا برویم. به سال نرسیده، آن خانه را هم
تحویل داد و گفت: «صاحب خونه شک کرده بوده و هر روز یه بامبولی سرم
درمی‌آورد». نمی‌دانم چرا حتی یک بار نگفتم که مگر تو نداری، خب یک خانه‌ی
نقلی بخر! فقط وقتی دید خیلی درهم شدم، یک روز مرا برداشت و برد دفتر
اسناد تا همین یک تکه کاغذ که نمی‌دانم زمینش کجاست را به نامم بزند. مگر
قبول می‌کردم؟ سرم را عین غاز بالا داده بودم و می‌گفتمن: «من تو رو برای این
چیزا نمی‌خوام». حالا پیش خودم فکر می‌کنم آقای عنایت راست می‌گوید،

٤٤ رویا ♦

هدایت مرد میدان نیست. انگار باید یکی این حرف‌ها را بلند به زبان می‌آورد تا من بفهمم.

سند را همان‌طور که در کیفم است، در دست گرفته‌ام و به همه چیز فکر می‌کنم. حتی یک بزرگ‌تر ندارم که این روزها پشتم باشد، فقط خودم مانده‌ام و یک دنیا بی‌کسی و آدم‌هایی که بیشتر و بال هستند تا دادرس.

در باز می‌شود، حدیث عین صاعقه به سمعتم می‌پرد، دست‌هایش را دور گردنم می‌چرخاند و چند بوسه‌ی آب‌دار به صورتم می‌زنند، ولی همه‌ی حواس من به این است که تاکسی نیامده، سند را پنهان کنم.

- خاله، این چه کاریه؟ برو اون طرف. مگه هزار بار نگفته‌م در نزد نیا داخل؟
بچه‌ی بیچاره معموم دست‌هایش را جدا می‌کند و مثل آدم‌های گناهکار، با لب‌های آویزان جلویم می‌ایستد. سریع سند را در همان آستری کیف می‌چبانم و زیپش را می‌کشم.

- به خدا خاله، بابام گناه داشت، باهاش رفتم. ماما نیرم که نادر رو نمی‌ده بغلم.

کیف از دستم رها می‌شود. افتادنش را حس می‌کنم، شبیه به ریختن شیره‌ای در وجود است.

- نادر؟!

ذهنم انگار راهش را گم کرده. از آخرین باری که اسمش به زبان آورده شده و گوش‌هایم آن را شنیده، مدت‌ها می‌گذرد. دست‌های کوچکش را درهم گره کرده و من نیش اشک را در چشم‌هایش می‌بینم.

- من یادم نبود...

- کی گفته؟

ناخودآگاه اسم نیره را فریاد می‌زنم. حق‌حق گریه‌اش که اوج می‌گیرد، نیره سر می‌رسد.

- چی شده؟ چی بهش گفتی؟

حدیث می‌پرد و دست‌های کوچکش را دور شکم او می‌پیچد و بلندتر گریه می‌کند.

- اعصابت خرده، باید سر این طفل معصوم خالی کنی؟ خودت یادت رفته
چقدر التماس می‌کردی بابا یه بار با خودش ببردت؟

حوالله‌ی نیره و این حجم از خوشبختی‌اش را ندارم. سر جایم دراز می‌کشم
و با صدای عنقی می‌گوییم:

- برو بیرون جون خودت، برو تا یه چیزی نگفته‌م دلخوری پیش بیاد.
به‌زحمت خم می‌شود و حدیث را بغل می‌کند. صورتش که از درد درهم
می‌رود، دلم از این‌همه بی‌رحمی خودم آتش می‌گیرد. او هم حق‌حق می‌کند و
موقع رفتن می‌گوید:

- تو نمی‌ذاری دلخوری پیش نیاد. همه رو از خودت می‌رنجونی، فکرم
می‌کنی عقل کلی. نه خانم، تو یه بازنده‌ی بزرگی که هنوز نفهمیدی.
لیوان استیلی را که از دیشب در اتاقم مانده، برمنی دارم و پشت‌سرش پرتاب
می‌کنم و هوار می‌کشم:

- گم شو برو تو خوشبختیات بسوز! مگه از رو نعش من رد شی که بذارم
اسم اون و بذاری رو این طفل معصوم!
بلندتر گریه می‌کند و در را پشت‌سرش به هم می‌کوبد. صدایشان از پشت در،
میان صدای پنکه، شبیه همهمه شده و من مانده‌ام که چطور چشمه‌های اشک
خشک می‌شوند!

نیره راست می‌گوید. حدیث را که می‌بینم، یاد بچگی خودم می‌افتم، یاد
روزهایی که آن‌قدر اشک می‌ریختم تا بابا راضی شود مرا سوار آن ماشین بزرگ
کند و مثل نادر به باربری ببرد، ولی خدا حلال کند، یک بار هم نبرد! همیشه
می‌گفت: «زشت نیست من دخترم و بردام بیرم حلوا‌لوا کنم؟»
بچه که بودم، دلم می‌خواست موها‌یم کوتاه باشد، آن‌قدر کوتاه که شبیه
پسرها باشم تا شاید بابا حس کند من هم شبیه نادرم و یک بار محض رضای
خدا مرا کنارش بنشاند، ولی هیچ وقت برایش ذره‌ای شبیه نادر نبودم. حتی نیره
را چون ته تغایری بود، بیشتر از من دوست داشت. یکی از خاطرات دردآور
مامان طلا این است که وقتی من متولد شدم و بابا فهمید زنش دختر زاییده، در
همان رختخواب زایمان کمریند کشیده و تا می‌خوردده، او را زده بود! جرمش چه

بوده؟! دختر زاییدن!

کاش آن روزها که بچه بودم، یک بار بابا مرا کنارش نشانده بود و تا سر کوچه
برده بود، شاید حالا عقدهای حقارت مرا رها می‌کرد و پای فشارش را از سر
زندگی ام بر می‌داشت!

مامان در را باز می‌کند و با عجله می‌گوید:

- مادر، چی به این دختر گفتی؟ داره جمع می‌کنه بره!

زمزمه می‌کنم:

- به درک!

بلند می‌شوم و گوریه گوری به اول و آخر خودم می‌فرستم و مامان را کنار
می‌زنم و به هال می‌روم. نیره اشک می‌ریزد و سایل خودش و بچه‌هایش را در
ساک می‌چپاند. جلو می‌روم و ساک را از دستش بیرون می‌کشم و همه‌ی
خرده‌ریزهایی را که با زحمت و دولادولا جمع کرده، روی زمین می‌ریزم و ساک
را جلوی پایش پرتاب می‌کنم. با شانه‌های فروافتاده جلویم ایستاده و فقط خودم
می‌توانم کینه‌ی چشمانش را ببینم، ولی کور خوانده که دوباره زیان مرا بچرخاند
و مثل قدیم قربان صدقه‌ی آن اسم برود. آب دهانش را قورت می‌دهد و بینی بالا
می‌کشد.

- فکر می‌کنی خیلی زورت زیاده؟

سرم را به نشانه‌ی نه برایش تکان می‌دهم.

- پس چرا نمی‌ذاری حداقل تو زندگی خودم، برای چیزایی که مال منه
تصمیم بگیرم؟

صدایش بی‌شباهت به فریاد نیست، ولی جان هم ندارد.

- یه عمر آرزوت بود بشینی بغل دست بابا، نذار بچه‌ی منم با رؤیاهاي
محالش بزرگ شه. بذار باور کنه چی به، نخواه تو یه قاب شیشه‌ای بزرگش کنم که
مثل تو بیشتر بخواه. بذار بدونه ما همینیم. در ضمن مامان گفته بهت نگم، ولی
من می‌گم تا بیشتر بسوزی. به کوری چشمت اسمش و گذاشت نادر، حالا هی
برو بغلش کن و بو بکش!

گردنم را صاف می‌کنم و از بالا نگاهش می‌کنم.

- نذار حدیث به جایی برسه که باعث خفت و بدبختی خونواده ش بشه.
نیشخندی حواله اش می کنم.

- نگو که فکر می کنی خوشبختی. با این شوهر زپرتی و این جوجه کشی ای
که راه انداختی، همه به چشم یه آدم بیچاره نگاهت می کنن، نه یه آدم خوشبخت.
بدار یادت بیارم اگه من نبودم، شوهرت معلوم نبود توکلوم بدبختی ای دست و پا
می زد. در ضمن من عارم می شه اون بچه ای رو که تو اسمش و انتخاب کردی،
حتی بغل کنم.

روی زمین می نشینند و ساک را بر می دارد و خرت و پرت هایی را که بیرون
ریختم، دوباره به زور درونش می چپاند. دست هایش که می لرزد، دل سنگ مرا
می لرزاند. سرش را بالا می آورد، ولی به من نگاه نمی کند.

- مامان، بهش بگو همون ولی نعمتش چه جوری داره برای یه بچه می سوزه.
بهش بگو لی جونش تا من و با بچه دید، چه جور غش و ضعف کرد.
بعد هم زیر لب نجوا می کند:

- انگار به پوله! برو هی دور خودت و اون پولای خیالیت بچرخ تا موهات
عين دندونات سفید شه!

به زور کش می آید و چند شلوار کوچک که برایشان می میرم را بر می دارد و در
ساک می چپاند.

- مامان، چرا ساكت وايسادي؟ چرا به دردونه‌ي حسن ترقه‌ت نمی‌گی دنيا
چند چنده؟ چرا بهش نمی‌گی روت نمی‌شه تو صورت همسایه‌ی چندین و
چند ساله‌ت نگاه کنی؟

اولین بار است که فریادهای نیره که همیشه اسوه‌ی صبر بوده را می‌شنوم،
فریادها را همیشه من می‌کشیدم و سکوت‌ها را او. مهدی هراسان سرش را از
لای در داخل می‌کشد و می‌پرسد:

- نیر، چی شده قربونت برم؟ درد داری؟ صدات تا در کوچه می‌آد!
مامان جلو می‌رود و ساک را از دستش به زور بیرون می‌کشد.
قربون اون دلت برم من، تو تازه زایمون کردی، حال و روزت خوب
نیست، یه کم حساس شدی.

بعد هم رو می‌کند سمت مهدی و می‌گوید:

- آقامهدی، شما بفرما تا برات یه لیوان سکنجبین خیار بیارم. گرماده
شده، خدا قوتت بد.

مهدی بی توجه به مامان، کفش‌هایش را درمی‌آورد و داخل می‌شود. می‌آید
و کنار نیره‌ای که پهن زمین شده می‌نشیند و صورتش را بین دو دستش می‌گیرد.

- نیر، نگام کن؟ چی شده قربون شکلت برم من؟ ها؟

اشک‌های نیره که تندتر سر می‌خورد، دست مشت‌شده مهدی به زمین
کوییده می‌شود. مامان جلوتر می‌رود و یک داستانی نقل این‌که یاد نادر
خدابیامرز افتاده سرهم می‌کند، ولی من چشم‌های مهدی را که به من خیره شده
و با دلخوری نگاه می‌کند، می‌بینم. می‌چرخم و به داخل اتاق می‌روم. از سر
میخی که از قدیم کنار اتاق زده شده، مانتویم را برمی‌دارم و به تن می‌کنم. کاش
فقط می‌توانستم کسی را داشته باشم تا به‌اندازه‌ی چند کلام مرا بفهمد! کیف را
مشت می‌کنم و دلم از کاغذ‌هایی که داخلش چپانده‌ام، قرص می‌شود. مامان که
می‌بیند شال و کلاه کرده‌ام، نیره را رها و کنارم راه می‌افتد. از در هال بیرون
می‌رویم و تا به حیاط می‌رسیم، دستم را می‌گیرد و با التماس نگاهم می‌کند.

- تو رو به جان همون هدایت که می‌دونم چقدر خاطرش و می‌خوای، نزو!

الکی و دلخوش‌کنک لبخند می‌زنم و می‌گویم:

- می‌رم یه هوایی به سرم بخوره، برمی‌گردم. نذاری بره‌ها! اگه کم و کسری
داشتی، زنگ بزن بگو برات بگیرم.

مرا در آغوش می‌کشد و زیر لب نجوا می‌کند:

- الهی بمیرم برای اون دل تنها و سوخته‌ت! الهی بمیرم که هیچ‌کی
نمی‌فهمه چه دردی می‌کشی!

من هم بغلش می‌کنم و با گله می‌گویم:

- نذاری بره‌ها مامان!

دستش را پشت کمرم می‌کشد و می‌گوید:

- جان مامان. مامان برای این بی‌کسی‌هات بمیره! می‌ره سر خونه و
زنگیش، تو نمی‌خواه نگرانش باشی.

لب‌هایم می‌لرzed. دلم می‌خواهد بگویم نروند، نیره نرود، بابا برگردد، نادر زنده شود و رضا سربه‌راه. دلم می‌خواهد هر روز کاپشن پر از بوی دود نادر راکه سه چهار سایز برایم بزرگ است، با افتخار بپوشم و به مدرسه بروم، همه‌ی بچه‌ها با تماسخر نگاهم کنند، ولی هیچ‌کس نرود تا من این‌همه تنها نشوم.

نیره بند و بساطش را جمع کرده و رفته. مامان‌طلا هم زانوی غم بغل گرفته، گوشه‌ی حیاط نشسته و گُر و گُر سیگار می‌کشد. حیاط ما از سطح کوچه یک پله پایین‌تر است و یک در بزرگ دارد ولی هیچ شیبی نیست که بشود ماشین را داخل آورد. دور تادورش باعچه است و بین حیاط و باعچه‌ها یک جوی کوچک تعییه شده که هرجا آب بریزی، در این جوی‌ها روان می‌شود و به حوض کوچکی که جلوتر است و مامان‌طلا ظرف‌هایش را آنجا بشور و بساب می‌کند، می‌ریزد. سمتِ چپ درِ ورودی یک درخت توت سفید داریم که از پرباری اش ذله شده‌ایم. نیره همیشه می‌گوید کاش چشم بخورد و این‌همه حیاط و کوچه را کثیف نکند! بعد از این‌همه دار و درخت، یک تراس باریک و کوچک داریم که با دو پله از کل حیاط جدا می‌شود. سمت راست ساختمان هم علاوه بر جلوی ساختمان، حیاطی داریم که یک باعچه‌ی بزرگ دارد و یک تخت چوبی فرسوده وسطش گذاشته شده و هرکه به خانه‌مان می‌آید، لذت می‌برد آنجا بنشیند، ولی هیچ وقت خودمان تنها آنجا نمی‌نشینیم، چون از آشپزخانه خیلی دور است. وقتی میهمان آنجا می‌نشیند، پدرمان درمی‌آید تا پذیرایی کنیم. بچه که بودیم، همیشه‌ی خدا من و نیره دعا می‌کردیم میهمان که آمد، ویار نکند روی تخت بنشیند! وقتی میهمان نداشتیم، آن تخت پاتوق بابا و بعد تراها نادر بود. زیر سایه‌اش می‌نشستند و بساط پهنه می‌کردند. وظیفه‌ی نیره هم بردن چای و نبات و خرت و پرت‌هایشان بود. بابا وقتی آنجا و سر بساطش بود و کیفیش کوک می‌شد، از ته جیبش دست‌خوشی هم به نیره می‌داد که باعث می‌شد بار بعد زودتر اوامرش را انجام دهد، ولی من هیچ وقت خودم را کوچک نمی‌کرم. از آنجا رفتن و خوش خدمتی متغیر بودم، حالا بگو که سکه‌ای هم نصیبم شود! لب پله نشسته‌ام و به مامان‌طلا نگاه می‌کنم.

- برات ماشین بگیرم؟

گیج نگاهم می‌کند. بلندتر می‌گوییم:

- می‌گم برات ماشین بگیرم بری خونه‌ی نیره؟ من که دیگه بچه نیستم
بشنینی بپاییم!

ته‌سیگارش را کف حیاط خاموش می‌کند و چند سرفه‌ی خشک می‌زند.
شیلنگ آب را که پای درخت‌ها گذاشته، می‌کشد و جابه‌جا می‌کند.

- برم چی کار؟ شاید رضا او مد.

بلند می‌شوم و پشت دامن را می‌تکانم و می‌روم بالای سرشن.
- رضا سه روزه خونه نیومده، حالا تو بست بشینی اینجا، دلتم اونجا باشه
که شاید رضا او مد؟ پا شو برو پیشش، گناه داره.

شیلنگ را بالا می‌گیرد و گل‌های دورش را با دست تمیز می‌کند.
- دلم براش کبابه، ولی می‌خواست نره.

لبه‌ی برجستگی جوی‌های آب که حدود چند سانتی از کف حیاط ارتفاع
دارد، می‌نشینم و شیلنگ را از دستش می‌گیرم. دستم را لبه‌اش می‌گذارم و
دانه‌های ریزشده‌ی آب را به اطراف می‌پاشم که باعث می‌شود باد خنکی بوزد.
- می‌شناسیش که، لجبازه. دختر خودته دیگه. تا بهش بگی بالا چشمت
ابروئه، به تریش قباش برمی‌خوره.

سری تکان می‌دهد که یعنی نای جواب ندارد.

- برم، تو شام چی می‌خوری؟

لبخند می‌زنم.

- زنگ می‌زنم برام پیتنا بیارن، یه دلی هم از عزا درمی‌آرم.
می‌خندد و می‌گوید:

- پدرسوخته. اگه این حوریه که منم نرم.

شانه بالا می‌اندازم.

- هرجور دوست داری.

دل دل می‌کند. دمپایی پلاستیکی اش را که جلویش پاره شده، جلو می‌کشد،
پا می‌کند و به‌зор بلنده می‌شود.